

[Formanden]

Forslag til lov om visse kreditinstitutter. (Lovforslag nr. L 118).

Endvidere har erhvervsudvalget afgivet betænkning over:

Forslag til lov om en værdipapircentral. (Lovforslag nr. L 161).

Eksemplarer er omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet tilføjelse til tillægsbetænkning over:

Forslag til lov om afgift af spiritus m. m. (Lovforslag nr. L 162).

Eksemplarer er omdelt.

Jeg skal gøre opmærksom på, at de to sidste punkter på dagsordenen udgår efter henstilling fra forslagsstillerne.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af tredje behandling af:

Forslag til lov om afgift af spiritus m. m.

(Lovforslag nr. L 162. Fremsat 29/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 18/4 80. Anden behandling 22/4 80. Tillægsbetænkning 23/4 80. Første del af tredje behandling 25/4 80. Tilføjelse til tillægsbetænkning 25/4 80).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Der var ikke stillet ændringsforslag i tilføjelsen til tillægsbetænkningen.

Der var ikke stillet ændringsforslag uden for tillægsbetænkningen eller tilføjelsen til tillægsbetænkningen.

Formanden:

Jeg skal for en ordens skyld orientere om, at taletiden vil blive sådan, at vi starter på en frisk, altså 10 og 5 minutter. Det er ikke en opfordring, men en underretning.

Forhandlingen om ændringsforslagene genoptoges.

*Forhandling***Camre (S):**

De ændringsforslag, som folketinget nu fortsætter debatten om, er jo ændringsforslagene fra det konservative folkeparti og CD

om at indføre en literafgift på 176 kr. 50 øre. Jeg tror nok, jeg tør sige, at diskussionen om denne afgifts højde er ved at antage temmelig groteske former. Den seneste påstand, som man kan læse i tilføjelsen til tillægsbetænkningen i en mindretalsudtalelse fra det konservative folkeparti og CD, går ud på, at ministeren for skatter og afgifter skulle have undladt at give folketingsudvalget de relevante oplysninger, herunder i ganske særlig grad oplysninger om muligheden for at opretholde et uændret afgiftsprovenu, hvis man sænkede afgiften til niveauet 176 kr. 50 øre.

Påstanden om, at det skulle være muligt at få uændret provenu, bygger de to partier på et lille notat, som er fremsendt af EFs generaldirektorat for skatter i et brev af 28. marts i år. Når man hørte debatten her i fredags, kunne man gå hen og få det indtryk, at dette stormægtige generaldirektorat havde haft en hel flok eksperter i Danmark, som havde foretaget dybtgående undersøgelser vedrørende det begreb, der hedder priselasticiteten på salget af spiritus, og at disse kloge mennesker med deres store maskiner altså havde fundet ud af, at hvis man gennemførte en literafgift på 176 kr. 50 øre, skulle forbruget nok vokse så meget, at provenuet i statskassen blev uændret. På den baggrund må jeg erkende, at det var lidt skuffende at se, hvad det var for et stykke papir. Det var et papir, hvor en eller anden yngre dansk økonom havde foretaget nogle beregninger over, hvordan virkningerne af prisændringer over perioden 1973–1979 havde påvirket afsætningen, og med et flot penselstrøg var den pågældende derefter i stand til at sige, at elasticiteten i forbindelse med en literafgift på 176 kr. 50 øre, gennemført i en periode med helt andre økonomiske vilkår, med faldende realindkomst for befolkningen herhjemme, ville være af en sådan art, at provenuet blev uændret.

Jeg vil gerne sige helt klart, at jeg er ministeren taknemlig for, at han ikke i almindelighed bebyrder udvalget med den slags ligegyldige småpapirer og småopstillinger, for hvis man i alle tilfælde, hvor man behandler sager af den karakter, skulle have al den slags papir på bordet, så skulle der lastvogne til at bortkøre det papir, man behandler i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, og det er såmænd galt nok i forvejen med mængden.

[Camre]

Vi må på det bestemteste afvise, at disse beregninger er holdbare. Vi mener fortsat, vi kan støtte os på de beregninger, som er foretaget i tolddepartementet, og som viser, at en literafgift på 176 kr. 50 øre vil betyde et ganske betragteligt tab i provenu.

Jeg vil godt have lov til at vende mig til den anden side af dette problem. Hele tankegangen bag det konservative forslag bygger på, at der skal ske en betydelig udvidelse i omsætningen af spiritus. Hvis påstanden om uændret provenu skal være rigtig, må der jo ske det, at folk drikker noget mere spiritus. Jeg vil nok have lov til at sige, at det strider i allerhøjeste grad imod den alkoholpolitik, som mit parti er tilhænger af.

Jeg ved godt, at der gøres bemærkninger om effekten på grænsehandelen, men jeg vil nok have lov til at sige, at fordelene ved grænsehandel er så meget større, at de 10-15 kr., der kan være tale om at man sparer ved det konservative forslag, ikke vil gøre den store forskel i omsætningen over grænsen.

Jeg skal på den socialdemokratiske gruppes vegne indstille, at man stemmer de af det konservative folkeparti og CD fremsatte ændringsforslag ned.

Ellemann-Jensen (V):

Venstre har tidligere været betænkeligt ved de ændringsforslag, vi nu her først skal tage stilling til. Vores betænkelighed har haft sin baggrund i, at vi ikke finder det rimeligt at indrette afgiftssystemet sådan, at der kan ske en nedgang i det samlede provenu. Den betænkelighed har bl. a. bygget på de oplysninger, som ministeren har givet udvalget omkring disse såkaldte elasticiteter, der nu pludselig er blevet trukket ind i diskussionen.

Men her har det så vist sig, at der var oplysninger, som udvalget ikke havde modtaget, nemlig de oplysninger, der fremgår af det brev, der kom ind i debatten i fredags, og som blev behandlet under udvalgsrådet i fredags. Det er det brev, som hr. Camre omtaler meget, meget sarkastisk. Nu har jeg vældig respekt for hr. Camres utvivlsomt enorme indsigt i den teoretiske statistik, men det er altid vældig farligt, når politikere begynder at lege specialister. Det er næsten lige så farligt, som når specialister begynder at lege politikere. Jeg må indrømme – uden at hr. Camre må tage det som rettet imod hans

teoretisk-statistiske viden – at jeg nu vil lægge større vægt på, at vi har modtaget en skrivelse underskrevet af generaldirektøren for det pågældende generaldirektorat i EF, der tillige har en fortid som højt respekteret dansk statistiker. Det vil jeg tillade mig at lægge væsentlig mere vægt på end på hr. Camres teoretiske betragtninger her.

Hr. Camre er også ude på lidt tynd is, når han taler om, at en udvidet omsætning er lig med et udvidet forbrug. Det, der er tale om, og det, der indgår i den tankegang, der ligger bag de betragtninger, der ligger i Kommissionens brev, er jo netop, at en øget del af grænsehandelen rykker over så at sige på den rigtige side af grænsen.

I betragtning af de nye oplysninger, der er kommet frem, vil venstre nu kunne stemme for de ændringsforslag, der er fremsat af CD og det konservative folkeparti.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige, at vi finder det forkert af ministeren, at disse oplysninger ikke kom frem i udvalget. Når der var stillet spørgsmål til ministeren omkring disse elasticiteter, og når der så kom papirer frem fra EF – som oven i købet skyldtes en aftale, ministeren selv havde indgået med EF-kommissær Burke i januar, om at få sådan nogle oplysninger frem – så havde det været rimeligt over for udvalget, om ministeren af sig selv var kommet med de oplysninger. Vi finder ikke, at ministeren har behandlet udvalget rimeligt i dette spørgsmål.

Gammelgaard (KF):

Det var i allerhøjeste grad på sin plads, at folketinget afbrød tredjebehandlingen af det foreliggende lovforslag i fredags. Under den fornyede udvalgsbehandling kom der helt nye oplysninger frem. Der blev forelagt et brev fra generaldirektøren, der står i spidsen for generaldirektoratet for finansielle institutioner og skattespørgsmål. Det er det, hr. Camre kalder en henvendelse fra en yngre økonom.

Der blev forelagt et brev fra generaldirektøren for dette område, som bl. a. indeholder følgende oplysning:

»Vi vil naturligvis til enhver tid være parate til at drøfte detaljerne i disse beregninger, men da jeg ser, at folketingets skatte- og afgiftsudvalg allerede er begyndt at interessere

[Gammelgaard]

sig for spørgsmålet, og at I bl. a. har svaret, at der ikke i Danmark er foretaget beregninger over priselasticiteter for spiritus i den senere tid, iler jeg med her at give hovedresultaterne af vores.«

Det vil sige for det første, at man har oplyst til EF, at man overhovedet ikke har foretaget elasticitetsberegninger fra dansk side, og for det andet, at EF har følt sig tilskyndet til at ile med at komme med de oplysninger, som forelå for EF.

Det er meget interessant at se, at denne skrivelse er dateret den 28. marts 1980. Vi ved, at den blev modtaget i skatteministeriet den 1. april 1980. Den 24. marts skrev skatteministeren til skatte- og afgiftsudvalget, at det konservative folkepartis og centrum-demokraternes forslag på dette område ville medføre et provenutab på 150 mill. kr. Men skatteministeren fandt det ikke nødvendigt, da han fik skrivelsen den 1. april 1980, at oplyse folketings og skatte- og afgiftsudvalget herom. Denne nye skrivelse indeholder nemlig en stærk støtte til det konservative folkepartis og CDs argumentation på dette område. Men det skulle folketings og skatte- og afgiftsudvalget altså ikke have oplysning om. Herefter må jeg på det konservative folkepartis vegne stærkt beklage, at ministeren for skatter og afgifter har forholdt folketings og afgiftsudvalget om oplysninger.

Det hedder bl. a. i skrivelsen fra den pågældende generaldirektør, at der er en betydelig stabilitet for provenuet af spiritusafgiften ved enhedsafgifter i området 176 kr. 50 øre pr. liter – der svarer til det fremlagte lovforslags virkning for akvavit og svarer til de konservatives og CDs forslag – og indtil 180 kr. Det er nøjagtig argumentationen for, at der ikke sker et provenutab i forbindelse med gennemførelse af det konservative forslag.

Endvidere gør man fra EFs side opmærksom på, at man ikke i de danske beregninger har taget de afledede momsvirkninger med i betragtning. Der tænkes her på den form for udenlandske indkøb, der finder sted derved, at danskerne rejser syd for grænsen og køber spiritus. I en situation, hvor man i højere grad køber i Danmark, vil der naturligvis også komme en forøget momsindtægt for den danske stat.

Derfor er det i allerhøjeste grad uheldigt, at vi ikke har fået disse oplysninger frem for udvalget i forbindelse med behandlingen af

det konservative folkepartis og CDs ændringsforslag. Ministerens svar til udvalget er i ét og alt blevet afkræftet, og ministeren har her tilsyneladende med hensigt forholdt udvalget disse afgørende oplysninger.

Når den socialdemokratiske ordfører taler om denne tilfældige økonomi i EF – sådan forstod jeg hr. Camre – der har sendt skrivelser på generaldirektørens vegne, vil jeg gerne tilføje, at EF-kommissær Burke i sin telexmeddelelse var inde på, at der var tale om en forkert elasticitetsberegning fra regeringens side. Det er altså ikke ganske tilfældige personer, der her fremkommer med disse meget vigtige oplysninger. Derfor må vi sige, at det er os helt uforståeligt, at regeringen ikke har taget disse ting langt mere alvorligt. Den telexmeddelelse, jeg nævnte, blev fremsendt af ministeren efter ønske fra udvalget.

Jeg skal opfordre til, at man støtter det konservative folkepartis og CDs ændringsforslag. De er helt tydeligt EF-medholdelige. De vil begrænse grænsehandelsproblemet og sikre afgiftsprovenuet. Forslagene kan forene synspunkterne i den ellers så uenige branche, og vore ændringsforslag vil være lette at administrere, såvel for toldvæsenet som i erhvervsvirksomhederne.

Glistrup (FP):

I overmorgen kommer maj, »du søde, milde«, men hvor sød og mild den bliver for skatteministeren, kan man måske have sine tvivl om.

Der skal bl. a. i den kommende måned være skatteministermøde nede i EF, hvor man som et af de fremmeste punkter på dagsordenen skal behandle nogle direktivforslag, bl. a. vedrørende spiritusbeskatning, som man har arbejdet på igennem mange år – direktivforslag, hvis grundtanke er overensstemmende med de ændringsforslag, vi her diskuterer, nemlig at man inden for EF skal knytte sin spiritusbeskatning til en ren literbeskatning i forhold til alkoholstyrken. Ved den politiske forberedelse af disse direktivforslag har samtlige ni medlemslande erklæret i de kompetente organer nede i Bruxelles, at de varmt støtter tanken. For Danmarks vedkommende har vi bl. a. en bekræftelse, der ligger så sent som den 6. marts 1980, udvalgets bilag nr. 22, hvor man fra den danske faste repræsentation ved EF udtaler vedrø-

[Glistrup]

rende denne grundtanke om ren literbeskatning:

»Det er et dansk håb, at en snarlig vedtagelse af direktivforslagene kan udgøre et nyt betydningsfuldt skridt henimod at skabe en større ensartethed på det afgiftsmæssige område mellem medlemsstaterne. Dette ville være et væsentligt bidrag til en større faktisk samhørighed og et videregående og uddybet fællesskab.«

Det er det, som den danske regering erklærer nede i Bruxelles den 6. marts 1980. Det tør nok siges, at ministeren taler med en noget anden tone, når han her i dag igennem sin partifælle hr. Camre arbejder for, at vi skal stemme imod ændringsforslagene om den rene literbeskatning. Det kan godt være, der er andre end englænderne, der får brodne pander, når de mødes til EF-Ministerrådsmøder, som skatteministeren nu skal af sted til.

Når vi overhovedet er ved at komme frem til, at vi har et sagligt grundlag at behandle ændringsforslagene på, så kan man bestemt ikke rose ministeren derfor. Vi er her i gang med fortsættelsen af en tredjebehandling, der blev afbrudt, fordi man nede fra EF kom med et 2½ side langt brev, som blev bekendt nogenlunde samme dag som den, tredjebehandling var berammet til. Der blev luftet megen irritation og vrede over for EF-brevet, men det tør nok siges, at efter gennemgangen i udvalget må vi erkende, at det var forloren tale fra dem, der angreb kommissær Burke, for det viste sig jo, at hver en oplysning, han gav i sit 2½ side lange brev, var sand, og at det var ministeren, der havde skjult tingene over for udvalget. Såvel statsministeren som skatteministeren har led for led måttet erkende det 100 pct. rigtige og korrekte i, hvad EF-kommissær Burke siger, og det afgørende er nu engang, hvad folk siger, og ikke, hvem der siger det. Om det så er fanden selv, der siger et eller andet, så skal det, hvis det er rigtigt, også have honnør for at være rigtigt. Hvad enten man er EF-modstander eller EF-tilhænger, må man tage hatten af for kommissær Burkes brev, for det gav simpelt hen nogle sandfærdige oplysninger.

Hvad specielt angår spørgsmålet om de ændringsforslag, som vi nu diskuterer, kom det frem på basis af Burkes brev, at der den 11. januar i år mellem ministeren selv og Burke var indgået aftale om, at man skulle

foretage nærmere undersøgelse af disse ting, og ministeren havde den 19. januar sendt nogle oplysninger ned til Burke, men det forstod ministeren ganske og aldeles, da udvalget stillede ham spørgsmål i marts måned. Han gav et svar den 24. marts, hvor han henviste til, at der var nogle undersøgelser i Danmark fra engang i begyndelsen af 1970'erne, som ikke var særlig gode, og derfor kunne man ikke rigtig sige noget om det. Det var den første fortielse, ministeren gjorde sig skyldig i.

Da vi så igennem Burkes brev ved første del af denne tredje behandling havde tingene fremme og sagde: »Ja men der er nu kommet oplysninger nede fra EF«, så siger ministeren her fra denne talerstol: ja, og de oplysninger er skam grundigt gennemanalysert og er gået ind som basis for det svar, jeg har givet udvalget; derfor var der ikke noget nyt, og der var ingen særlig grund til at sende EFs brev med, for det var indgået i det. Da vi fik selve brevet frem, viste det sig at være et brev, der ankom den 1. april. Det skulle altså efter ministerens udtalelser her fra denne talerstol grundigt være indgået i analysen, som man havde sendt den 24. marts. Så var den bastion altså heller ikke holdbar mere for ministeren.

Så kom det næste, som vi fik som skriftligt svar i fredags fra ministeren: ja men så var det indgået i socialdemokratiets og SFs udformning af betækningsbidraget, som fandt sted den 18. april. Man måtte imidlertid erkende fra de pågældende udvalgsmedlemmers side, at det havde været ganske almindelige husmandsskøn, uden at man havde haft disse beregninger fremme. Denne tredje forklaring fra ministeren var altså også urigtig.

Så gjorde udvalgsflertallet det, at man lod gongongen lyde, sådan at vi andre ikke kunne få lov til at grave dybere i det. Man force-rede simpelt hen igennem, at der skulle afgives betænkning, selv om det er sagligt aldeles uforsvarligt at forkaste de ændringsforslag, vi her står og behandler, på det grundlag, som vi har, uden at vi virkelig kunne grave til bunds i det, og formentlig også før vi har fået reaktioner fra det kommende skatteministerrådsmøde nede i Bruxelles.

Det er altså noget, som man uden videre tromlede igennem fra flertallet bestående af skatteministeren og hans venner fra 1972,

[Glistrup]

som bare danser som marionetter for EF. Når EF siger om et eller andet, at det kan de ikke lide, ja, så springer retsforbundet og socialistisk folkeparti og venstresocialisterne op og danser spejlvendt i forhold til det og siger: så skal det virkelig gennemføres. Lige-gyldigt hvordan det danske folk og den danske administration og det danske erhvervsliv kommer til at lide, ligegyldigt hvor åndssvagt det er set ud fra alle synsvinkler med rent danske øjne, når bare EF erklærer, at de er imod det, så skal det gennemføres, så er det så inderlig ligegyldigt, hvad der er sagligt. I den grad er altså tre partier her i salen, som lå sammen med skatteministeren under folkeafstemningskampagnen i 1972, indstillet på fuldstændig at rette sig ind spejlvendt efter, hvad der kommer af kendetegn nede fra EF. Det er det, som er kernen i behandlingen af den sag, som vi diskuterer på nuværende tidspunkt.

Det sidste forsøg på hvidvaskning findes i hr. Camres indlæg her i dag, hvor han siger, at det kun er et lille notat fra en eller anden ung, vildfaren fyr dernede, som er kommet til at skrive noget forkert. For det første er dette lille notat på 6 sider, og det oplyses i notatet, at der blot er tale om hovedpunkterne, som man iler med at meddele, fordi man ved, at der er stillet spørgsmål fra folketingets skatte- og afgiftsudvalg, som det udtrykkeligt hedder i brevet. Vi har endnu ikke – på grund af det utidige hastværk, som man har haft fra flertallets side med at få tilføjelsen til tillægsbetænkningen afgivet her i sidste omgang – fået selve det egentlige beregningsgrundlag frem. Dertil kommer, at disse 6 sider i hvert tilfælde mere end rigeligt med deres detaljerighed af tal og grafiske kurver kan hamle op med det, som ministeren anfører i sit svar af 24. marts, hvor han bare siger, at vi har et eller andet ikke særlig fyldestgørende tilbage fra engang omkring 1970. Nu har vi virkelig noget, som tyder på at være et sobert og sagligt og omfattende materiale, men så majoriserer man os i udvalget og vil absolut ikke have det frem. Man kan bestemt ikke sige til os i udvalget, der først får dette notat af 28. marts 1980 fremlagt fredag den 25. april, hvor vi får adgang til at se det om eftermiddagen, at det skulle være vor fejl, at man ikke har fået de mere grundlæggende beregninger frem.

Konklusionen må være, at det er uanstændigt af flertallet på det foreliggende grundlag at ville have, at vi skal gennemføre sagen til afgørelse. Man har selv holdt materialet tilbage i månedsvis, man har hindret, at det materiale, der er kommet, har kunnet uddybes nærmere. Der er i hvert tilfælde 10, 12, 15 spørgsmål, som vi ikke kunne få adgang til at stille i udvalget, fordi der absolut skulle afgives betænkning fredag aften, hvor de fleste partier, bl. a. de 3 EF-modstanderpartier, som udgør regeringens flertal, glimrede ved deres fraværelse.

Vil man have dette pacet igennem til en afgørelse, så må man i hvert tilfælde, hvis man skal stemme rimeligt, og hvis man skal tage hensyn til danske interesser – rent bortset fra hvad man måtte mene eller ikke mene om EF – stemme ja til de konservative ændringsforslag.

Rahbæk Møller (SF):

Denne sag har tydeliggjort nogle forhold. For det første har den vist, at EF-Kommissionen ikke holder sig tilbage fra at blande sig direkte i afgørelser i dette ting. Det kommer ikke bag på os, der var og er modstandere af Danmarks indlemmelse i EF, men det burde vække betænkeligheder hos tilhængerpartierne. Det har det også gjort hos nogle, men andre partier – fremskridtspartiet, de konservative og CD – har tværtimod benyttet lejligheden til at bebrejde regeringen, at den ikke har været tilstrækkelig følgagtig i denne sag.

Specielt når man tænker på, hvad det egentlig er, EF-Kommissionen forlanger, er det forbløffende. Sagt på jævnt dansk kritiserer EF, at danskerne drikker for lidt sprut, og så følger EF-partierne Gud hjælpe mig trop og bebrejder regeringen, at den ikke fører en afgiftspolitik, der medfører større alkoholforbrug.

Denne sag har først og fremmest afsløret, hvor dybt nogle partier ønsker at vi skal bøje os for kommissærene i Bruxelles.

Socialistisk folkeparti indstiller fortsat regeringens forslag til vedtagelse og de borgerlige ændringsforslag til forkastelse.

Bernhard Baunsgaard (RV):

I første omgang drejer det sig egentlig om ændringsforslagene, og ændringsforslagene går ud på en anden udformning af spritafgif-

[Bernhard Baunsgaard]

terne. Forudsætningen for, at der kommer samme provenu ind, er, at folk giver sig til at drikke mere, og det er jeg ikke tilhænger af. Derfor stemmer de radikale imod ændringsforslaget.

Der har i denne forbindelse været henvist til det brev, som kommissær Burke har skrevet. Jeg fik lejlighed til i fredags at karakterisere hr. Burkes optræden, når han blander sig i rent danske anliggender og mener, at han har ret til at vurdere, hvordan regeringen skaffer sig et flertal. Det skal jeg ikke gentage her.

Jeg finder det naturligvis fuldkommen utroligt, at en EF-kommissær kan optræde sådan, men i den forbindelse synes jeg, der er et spørgsmål, der skal opklares. Formanden for skatte- og afgiftsudvalget har ifølge Aarhus Stiftstidende for lørdag udtalt, at han mener, dette brev fra Burke er bestilt arbejde. Jeg vil gerne vide, om det skal forstås på den måde, at hr. Tastesen mener, at det konservative folkeparti ligefrem har henvendt sig til hr. Burke og bedt om at få dette brev. Det er jo en temmelig skarp beskyldning mod det konservative folkeparti og i og for sig også mod hr. Burke, at hr. Tastesen giver udtryk for den opfattelse, at en kommissær i EF sådan kan bestilles af de enkelte landes partier til at gribe ind i diskussionen her.

Men som sagt: vi anbefaler at stemme imod ændringsforslaget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg har ikke læst Aarhus Stiftstidende fra i lørdags, så jeg ved ikke, hvordan jeg er citeret, men jeg kan da sige her, hvad jeg har sagt, nemlig at det ser ud til at lugte af bestilt arbejde. Jeg har ikke sagt, at det var bestilt arbejde, men jeg kan jo have den opfattelse, at der kan være nogen – uden at det har nogen bestemt adresse – som kunne være interesseret i at bestille dette arbejde.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg håber, hr. Tastesen forstår, at det at antyde på en sådan måde er lige så alvorligt som at sige det ligeud.

Bollmann (CD):

Må jeg først benytte lejligheden til at sige tak til de partier, der støtter vores ændringsforslag; det gælder naturligvis især venstre, der under den fornyede udvalgsbehandling har ladet sig overbevise om, at den nu fremlagte dokumentation bekræfter, at satsen bør være 176 kr. 50 øre, altså en ensartet afgift.

Nu har hr. Camre brugt en del af sin tale-tid på at nedgøre et arbejde, der er udført af EFs generaldirektorat. Forleden var der tale om en nedgøring af EF-kommissærens opfattelse. Jeg forstår egentlig ikke, at den slags udtalelser skulle være nødvendige, men det må jo blive hr. Camres egen sag. Jeg ved ikke, om det er udtalelser, der skulle frem som en betaling for, at det nu er de tre anti-EF-partier, der hjælper regeringen igennem med denne sag.

Efter vores opfattelse er der ikke tale om, hvem der foretager de bedste beregninger, om det er generaldirektoratet eller det er tolddepartementet. Der er efterhånden tale om ministerens troværdighed i denne sag. Der er tale om, hvorvidt man fortsat har tilbageholdt væsentlige oplysninger, som rent ud bekræfter, at den sats, vi på et tidligt tidspunkt har anbefalet, har vist sig at have opbakning fra EFs specialister. Der er heller ikke tale om færre eller flere penge i statskassen eller om et forøget alkoholforbrug, men om at flytte et uorganiseret indkøb over til at være organiseret.

I øvrigt er der efterhånden sagt temmelig meget i dette spørgsmål, så jeg skal nøjes med til slut endnu en gang at appellere til tvivlerne om at støtte vores ændringsforslag.

Waldorff (VS):

Det ser ud til, at behandlingen af ændringsforslagene kommer til at handle nok så meget om hele forslaget; derfor vil jeg også komme med nogle lidt bredere bemærkninger ved denne lejlighed, da jeg ikke udtalte mig om ændringsforslagene forleden.

Sagen om, hvor meget den danske snaps skal koste, har jo rystet den danske offentlighed i en sådan grad, at interessen kun overgås af den interesse, man ser i danske medier for, hvordan arabiske prinsesser henholdsvis anskaffer sig og alt for pludselig atter frarøves deres elskere. Til gengæld overgår den jo langt interessen for kriseforhandlingerne og

[Waldorff]

eksempelvis statsministerens konstatering af, at han er uden for det hele.

Sommerens søslangehistorie bliver EF-kommissær Burkes intervention i den danske spritsag, og vi bemærker, at også Eva Gredal har gjort sit til, at det i hvert fald ikke skal blive glemmt. Der har været en meget bred forargelse over den intervention, som Burke med al mulig god grund foretog. Det er meget sjældent, man får et offentligt bevis på, hvordan EF blander sig i, hvad den danske regering og det danske folketing foretager sig. Det gælder selvfølgelig både den direkte pression, som man fremlagde i Burkes telex, og det drejer sig selvfølgelig især om, at Burke direkte blander sig i, hvordan et flertal bliver til i det danske folketing, og med hvilke motiver det forholder sig til bestemte love.

Men det interessanteste i hele denne sag kunne måske nok være, at det giver os lejlighed til at opleve EF-tilhængere af forskellig observans og farve syde i deres eget fedt. Kendsgerningerne i denne sag er jo, at partiet venstre oprindeligt var tilhænger af det forslag, som skatteministeren nu har fremlagt til løsning af akvavitproblemet. Det er vel oven i købet sådan, at det var den tidligere skatteminister, Anders Andersen, som først lavede modellen til snapseforslaget, og det er vel også sådan, at venstres forhandlere siden har givet tilsagn over for den socialdemokratiske regering om, at man stadig støttede et sådant forslag.

Nu er man altså sprunget fra, og det er man vel især af to grunde: dels fordi partiet venstre ligesom andre har forholdsvis nære forbindelser til VSOD, som er en af de stærkeste kapitalkoncentrationer inden for spritområdet, dels fordi man mere klart har set, hvor meget EF-Kommissionen satsede på at få gennemført en spiritusbeskatning, som passede ind i de langsigtede forsøg på at få harmoniseret hele afgiftsområdet. Det, vi har set, er en krybende holdning fra venstre i forhold til de interesser, som EF-Kommissionen har forsøgt at få igennem.

Der skete så det i venstre, at VSOD-fløjen sejrede over kartoffelbønderne, men det løste selvfølgelig ikke venstres problem: man var stadig væk i en klemme, i og med at man dels faktisk havde støttet regeringens forslag, dels stadig væk måtte gøre, hvad man kunne, for at hr. Niels Anker Koføed kunne drikke brændevin med kartoffelbønderne, uden at

der skulle være for mange kurrer på tråden. Det førte til den rent opportunistiske løsning, at venstre satte sig tilbage og tænkte: lad bare skatteministeren tage slagsmålet på alt det her, så prøver vi ligesom at køre i ly. Det, man fandt at hænge det op på, var de magiske ord »en politisk løsning« – og det har venstre talt om nu en hel uge, så alle ser politiske løsninger om sig – en politisk løsning, som kunne muliggøre, at skatteministeren igen blev gode venner med kommissær Burke, eller i det mindste, at venstre stod sig i slagsmålet mellem på den ene side EF-Kommissionen og på den anden side de ting, man selv tidligere havde sagt.

Socialdemokratiets holdning er ikke så meget bedre, i hvert fald ikke i første omgang. Regeringen har gang på gang sagt principielt ja til EF-harmoniseringen på afgiftsområdet. Det gjorde man senest den 6. marts, da man sendte et såkaldt PM – guderne må vide, hvad det betyder – fra den danske delegation til kommissær Burke, hvor man skriver: »Det er et dansk håb, at en snarlig vedtagelse af direktivforslagene« – nemlig til harmonisering af afgiftsområdet (min indføjelse) – »kan udgøre et nyt betydningsfuldt skridt henimod at skabe en større ensartethed på det afgiftsmæssige område mellem medlemsstaterne. Dette ville være et væsentligt bidrag til en større faktisk samhørighed og et videregående og uddybet fællesskab.«

Regeringen har med andre ord selv oprindeligt blåstemplet EF-indblandingen i den danske afgiftspolitik på spiritusområdet. Men det, som regeringen ikke har kunnet leve med, er selvfølgelig, at den irske kommissær kommer med utilslørede trusler – specielt når han gør det offentligt, så man kan se, hvordan dette her foregår – om, at hvis Danmark ikke makker ret i spiritussagen, skal EF nok få knaldet os ved en anden lejlighed. Og regeringen kan selvfølgelig heller ikke leve med, at man direkte blander sig i, hvordan tingene bliver vedtaget i folketinget.

Vi andre kunne selvfølgelig godt tro, at noget sådant hørte med til en større faktisk samhørighed og et videregående og uddybet fællesskab, som det siges i regeringens PM, men det mener regeringen ikke. Som statsministeren har sagt: den måde, kommissær Burke skriver på, er ikke nogen måde at skrive på i et fællesskab.

[Waldorff]

Så vil jeg gerne sige en lille smule i anledning af det store slagsmål om, hvilken elasticitet der er i forbindelse med spiritusbeskatningen. I virkeligheden er de datoer, som man har diskuteret så meget, og som var anledningen til afbrydelsen af tredjebehandlingen her i folketinget, fuldstændig komplet uinteressante, og det er de i virkeligheden for alle og enhver undtagen dem, som skal legitimere deres optræden i denne sag. De EF-beregninger, som er blevet fremsendt, er lige så totalt uinteressante, fordi det, det handler om, selvfølgelig er en rent politisk afgørelse. Det, det drejer sig om, er, om regeringen skal bøje sig for EF-Kommissionens harmoniseringsbestrebelse på spiritusbeskatningsområdet eller den ikke skal. VS mener selvfølgelig, at det skal man ikke, og det har regeringen faktisk også ment.

Venstres holdning er nu, at man burde have lavet politiske forhandlinger mellem regeringen på den ene side og Kommissionen på den anden side, med disse meget EF-underdanige udtalelser: er man nu også sikker på, at man rigtig har undersøgt mulighederne for at komme på talefod med Kommissionen, og er der ikke også en åbning i det, som Burke har sagt, og burde regeringen ikke også i højere grad have satset på en forhandlingsløsning? Regeringen har gjort det klart, at man ikke ønskede en forhandlingsløsning, idet der er tale om principielt forskellige opfattelser af afgiftspolitikken. Det får så venstre til at smide det hele fra sig, det får det radikale venstre til for en gangs skyld virkelig at markere sig, nemlig ved at undlade at undlade, og det får de konservative til endnu kraftigere at markere deres klare kammeratskab med vinimportørerne og spiritusimportørerne og til at vise sig endnu mere Kommissionsforherligende og EF-medholdelige, end venstre har været.

Det er selvfølgelig alt sammen meget interessant, men jeg mener, det mest interessante måske er det nøje sammenspil, man har kunnet iagttage eller ment at kunne iagttage imellem de borgerlige partier på den ene side og EF-Kommissionen på den anden side. Det kunne f. eks. være gået til på den måde, at de borgerlige partier – det kunne være hr. Gammelgaard, og det kunne være hr. Ellemann-Jensen – efter den 24. marts, da man fik svaret om provenutabet, kontaktede Burke og fik Burke til at presse generaldirektøren

for at få lavet sine beregninger færdige om elasticiteten. Det kunne så føre til, at man stillede et borgerligt ændringsforslag på baggrund af de aftalte beregninger, og det kunne endelig føre til, da man konstaterede, at alt dette her prellede af på den stædige skatteminister, at man tog en telefon – det kunne f. eks. have været hr. Ellemann-Jensen – og sagde til Burke: så er det tid, at der sættes trumf på. Derefter får Burke afleveret sin telex til skatteministeren, desværre ikke helt i den udformning, som hr. Ellemann-Jensen gerne ville have; Burke havde ikke rigtig fingerspidsfornemmelse for det, og derfor var det nødvendigt for venstre at tage afstand fra den direkte indblanding i, hvordan et flertal bliver til i folketinget, men ikke desto mindre var funktionen der. Jeg understreger, at sådan kunne det være gået til.

Jeg er forbavset over hr. Bernhard Baunsgaards forargelse over, at nogen antyder noget sådant. Jeg har forstået både hr. Ellemann-Jensen, hr. Erhard Jakobsen og andre fra centrum-demokraterne sådan, at det var positivt, at der mellem de borgerlige partier i Danmark og EF-Kommissionen var et nøje sammenspil om, hvordan man får harmoniseret skatte- og afgiftsområdet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da det nu er anden gang, at hr. Waldorff fejlciterer mig – det er sket før i en skattesag – skal jeg gøre hr. Waldorff opmærksom på – og forhåbentlig er han den eneste, der ikke har kunnet høre eller læse, hvad der er skrevet og sagt fra vores side – at vi stemmer imod ændringsforslaget, og om lidt meddeler jeg, at vi stemmer imod lovforslaget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Ja, man får jo en fornemmelse af, at vi står over for en national katastrofe, og selvfølgelig er snaps væsentlig i Danmark – der er noget nationalt over den. Man kan selvfølgelig også beklage, at det ser ud til, at skatteministeren nok en gang træder i de politiske spinatbede; jeg har bare en fornemmelse af, at det kunne være, der var andre, der ønskede, at skatteministeren skulle træde i de politiske spinatbede, og at skatteministeren derved uforvarende kom til at træde i bede, han ikke skulle have trådt i. Jeg har

[Arne Bjerregaard]

altid haft lyst til at analysere forskellige skrivelser og sammenholde disse skrivelser. Jeg har søgt at få en forklaring i udvalget, og uden at jeg skal referere fra udvalget, må jeg tillade mig at sige, at jeg har prøvet på at få en udredning i udvalget om, hvad der i grunden menes med det, der står i de forskellige henvendelser, som er tilgået skatteudvalget.

I den, som er af 6. marts, hvor ministeren har haft en forhandling med Burke, står der klart og tydeligt, at hr. Burke var positiv, efter at man havde sagt, at der ville blive udfoldet politiske bestræbelser for at få en løsning vedrørende afgiftspakken. Jeg er da vel vidende om, at det ikke er politiske forhandlinger med Kommissionen, det må være noget politisk i dette ting, og derfor synes jeg, det nok en gang kunne være rart at få at vide, hvad der ligger i ordene »politisk løsning« vedrørende afgiftspakken, for det, hr. Burke siger i telexen af 28. marts, nemlig: »Det er især foruroligende, at Deres foreslåede kombinerede afgiftssystem kan vedtages med kun én stemmes flertal i folketinget«, står klart i relation til det første: »den politiske løsning«. Altså var det en politisk bredde, som man havde regnet med kunne skaffes i dette folketing.

Derfor må jeg bede skatteministeren om at lukke op for det gedulgte: hvad ligger der i det politiske? Var der en klar aftale med andre partier i dette ting om at gennemføre det forslag, som ministeren har fremsat? Jeg synes, at folketinget har krav på at få en rede- lig forklaring på, hvad der ligger bag dette udtryk, for enhver kan sige sig selv, det ikke er en politisk løsning mellem ministeren eller folketinget og Kommissionen; det ville jo være horribelt, hvis det var sådan.

Derfor synes jeg, det ville være rart, om ministeren klart ville fortælle, hvad der er baggrunden for denne udtalelse af 6. marts sammenholdt med telexen af 28. marts, hvor man netop harcelerer over, at det kun bliver med én stemmes flertal. Jeg synes, det må være væsentligt for os andre, når vi skal være med til at stemme imod noget eller vedtage noget, i alt fald at være vidende om, hvad der er foregået bag dørene, hvilke aftaler der er truffet med forskellige partier i dette ting, og at forstå, hvad der er baggrunden for, at ministeren træder i spinatbedene, som det nu synes, og at der er en uoverensstemmelse

imellem ministeren og Burke, som vi ikke noterer den 6. marts.

Jeg håber altså, at ministeren vil give en ordentlig redegørelse heroppefra for baggrunden for det, som er skrevet af Burke.

Lad mig sige om ændringsforslagene, at vi selvfølgelig vil stemme imod de af de konservative og CD stillede ændringsforslag. Det er muligt, man kan opretholde provenuet, men som allerede sagt ønsker vi ikke, at provenuet skal opretholdes ved, at folk skulle drikke mere.

Om vores stilling til lovforslaget i øvrigt skal jeg senere gøre nogle bemærkninger.

Flygaard (DR):

Da retsforbundet i en indledende fase havde tilkendegivet, hvilken løsning man principielt foretrak, måtte retsforbundet naturligt i en efterfølgende fase vælge den løsning, som efter vor opfattelse lå nærmest det, vi kunne tiltræde.

Inden jeg knytter nogle videre bemærkninger til dette synspunkt, vil jeg gerne lige her præcisere, at jeg tog klart afstand fra de udtalelser, som er fremsat af Burke, sidst vi forhandlede, og at jeg derfor ikke finder nogen anledning til at kommentere dette yderligere, selv om det har været nævnt her i dag.

Retsforbundet vil afvise de stillede ændringsforslag, og vi indstiller lovforslaget til vedtagelse, som det foreligger efter anden behandling.

Derefter vil jeg gerne gå lidt tilbage i tiden, nemlig tilbage til 1974. På et vist tidspunkt i 1974 deltog jeg i en forhandling ovre i finansministeriet, hvor den daværende finansminister hed Anders Andersen. Vi forhandlede spørgsmålet om nogle afgiftsforhøjelser, og jeg stillede spørgsmålet, hvilken priselasticitet man dér var gået ud fra. Man var tilsyneladende meget overrasket over, at dette spørgsmål blev stillet, og det fremgik ganske klart af den forhandling, der fandt sted, at det var noget, man i almindelighed ikke beskæftigede sig med.

Jeg nævner dette her, fordi jeg dermed også gerne for det første vil understrege, at jeg ikke mener, embedsmændene på noget tidspunkt har handlet forkert ved ikke at fremsende de pågældende oplysninger eller give ministeren besked, lige så snart disse oplysninger kom frem. For det andet følger

[Flygaard]

der vel også logisk af dette, at man heller ikke kan bebrejde ministeren, at han ikke har fremsendt disse oplysninger, så meget mindre som ingen minister jo kan overkomme at læse alle de skrivelser igennem, der kommer til det pågældende ministerium. Ministeren må støtte sig på sine embedsmænd, og det har også andre ministre gjort, også ministre fra andre partier.

Da det så endelig bliver aktuelt, kommer beregningerne selvfølgelig frem, men jeg må sandt for dyden nok sige, at jeg er helt enig i de betragtninger, den socialdemokratiske ordfører fremførte med hensyn til værdien af de angivne priselasticiteter: de hviler på et så usikkert grundlag, at de i den foreliggende situation ikke kan bruges til noget, for det forudsætter faktisk, at alt andet er lige, bortset fra ændringer i pris og mængde, og denne forudsætning er i hvert fald ikke under nogen omstændigheder opfyldt.

I udvalget har det været et yndet emne at tage op, at man sandelig ikke skulle have ministeren til at sidde og sortere, hvilke skrivelser og andet der skulle over til skatte- og afgiftsudvalget. Jeg vil som medlem af skatte- og afgiftsudvalget – og det gælder formentlig også en række andre udvalg – i meget høj grad frabede mig at få tilsendt sådanne bjerge af papirer i skatte- og afgiftsudvalget. Resultatet ville nok blive, at effektiviteten med hensyn til læsningen af disse papirer ville falde i takt med den mængde papirer, som man rent faktisk fik sendt over i udvalget.

Man kan selvfølgelig sige, at et sådant synspunkt i høj grad er udtryk for et papir-nusserisynspunkt, men når man i tillægsbetænkningen kan se, at et enkelt parti, nemlig fremskridtspartiet, svinger sig op til at tale om, at dette her kan få konsekvenser for ministeren, at der kan blive tale om en rigsretsbehandling, synes jeg nok, vi er langt ude i det parodiske. Jeg synes, det er helt urimeligt at give sagen sådanne forvredne proportioner.

Til slut skal jeg blot sige til hr. Glistrup, at jeg deltog i skatte- og afgiftsudvalgets møder om fredagen indtil det sidste møde, som man måtte formode blev af rent formel karakter, så den forsømmelighed, der har været udvist fra retsforbundets side, har klart været til at overse. Jeg må også kritisere, at det ikke accepteres, at man på et tidspunkt, hvor situati-

onen rent faktisk er afklaret, giver udvalgsformanden meddelelse om, hvilken stilling man indtager, så det kan indgå i den faktiske afgørelse i udvalget. Det synes jeg er meget usmidigt, men det må vi så tage til efterretning.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

I Aarhus Stiftstidende for den 26. april 1980 står følgende at læse:

»Formanden for folketingets skatteudvalg, Bernhard Tastesen, mener, at henvendelsen fra EF-Kommissionen var bestilt arbejde. Det er ren obstruktion, siger han.«

Heri ligger ikke alene en anklage imod et eller flere partier i denne sal, der ligger også en anklage imod EF-Kommissionen.

Jeg vil bede formanden for folketingets skatte- og afgiftsudvalg komme på denne talerstol og bevise sin påstand.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg troede egentlig, at hr. Gammelgaard kun var ekspert i at fremsætte anklager, men nu kan jeg forstå, at han også føler sig berørt af dem.

Jeg skal i øvrigt forsøge at koncentrere mine bemærkninger her om de ændringsforslag, der er stillet af det konservative folkeparti og centrum-demokraterne og støttet af fremskridtspartiet. Vi slipper jo nok ikke med denne ene omgang, men skal have en efterfølgende omgang, og dér kan jeg knytte nogle kommentarer til andre af de bemærkninger, der er faldet fra ordførernes side.

Under anden behandling af lovforslaget sidste tirsdag tilbageviste jeg de ændringsforslag, det konservative folkeparti har stillet, idet jeg påpegede, at der herved ville fremkomme et provenutab, og jeg henviser her til mit svar på udvalgets spørgsmål 4. Jeg påviste også over for hr. Gammelgaard, at denne sats ikke ville få grænsehandelen til at vende, af den simple grund, at spiritus kun i et meget beskedent omfang indgår i grænsehandelen. Jeg påpegede endvidere, at der fortsat vil være en betydelig afstand mellem afgifterne på de to sider af grænsen.

Hr. Gammelgaards begrundelse for sit forslag blev således pillet fra hinanden, men i stedet for at drage den naturlige konsekvens heraf har hr. Gammelgaard nu kritikløst hen-

[Ministeren for skatter og afgifter]

vist til den skrivelse, som Kommissionen har fremsendt, og som indeholder nogle beregninger over provenumæssige virkninger af forskellige priselasticiteter. Disse beregninger, som er sammenfattet i en skrivelse på 2½ side, fremhæves nu af hr. Gammelgaard som en klar afkræftelse af de provenuberegninger, jeg fremlagde i svaret på spørgsmål 4. Det er formentlig også derfor, at disse oplysninger af de konservative nu skal karakteriseres som afgørende, således at jeg skal kunne kritiseres for at have forholdt folketingets skatte- og afgiftsudvalg oplysninger om disse beregninger.

Må jeg sige det ganske klart endnu en gang: regeringen tror ikke, at det ved den af hr. Gammelgaard foreslåede nedsættelse af satsen på anden spiritus sammen med en beskeden forhøjelse af satsen på akvavit skulle være muligt at undgå et ikke uvæsentligt provenutab. Dette ville forudsætte, at salget af anden spiritus ved den nævnte sats skulle stige med op til 42 pct., afhængigt af, hvilke af Kommissionens forudsætninger man anvender; en så stor stigning er helt urealistisk.

Dette illustrerer med al tydelighed, hvad jeg også anførte i svaret på spørgsmål 5, at man skal være meget forsigtig med at lægge for meget i beregninger, der ved hjælp af priselasticiteter viser, hvorledes afgiftsprovenuet reagerer ved forskellige satser. Jeg har ikke tillagt de beregninger, som Kommissionen har foretaget, nogen reel værdi, og det burde hr. Gammelgaard m. fl. heller ikke gøre.

Jeg vil også understrege, at disse beregninger ikke har givet mig anledning til at revidere de svar, jeg har afgivet til skatte- og afgiftsudvalget, og det er for mig at se det mest afgørende i den kritik, der i øvrigt har været rejst mod mig i dette spørgsmål.

For at der ikke skal være nogen tvivl herom, vil jeg gerne understrege, at der i de skøn, som regeringen har fremlagt over provenuvirkningerne af forskellige satser, er taget hensyn til, at spiritusmængderne ændrer sig, når afgiften ændres.

Hr. Glistrup brugte en del tid på at forklare folketinget, at ministeren havde afgivet urigtige oplysninger, fordi de svar, jeg har afgivet på spørgsmål 4 og 5, er afgivet den 24. marts, hvorimod de oplysninger, som er fremgået af notatet fra Kommissionen, er dateret den 28. marts og først blevet departe-

mentet bekendt den 1. april. Men hr. Glistrup burde samtidig oplyse folketinget om, at jeg i svaret på spørgsmål 34, hvor den problemstilling er rejst, har sagt:

»Der har været kontakt mellem departementet og Kommissionen efter den 11. januar omkring fremsendelsen af vedlagte skrivelse fra departementet til Kommissionen.

Der er ikke i Kommissionens skrivelse meddelt departementet oplysninger, der har afvejet fra den opfattelse, som departementet kunne forvente at Kommissionen ville give udtryk for.«

Jeg har orienteret skatte- og afgiftsudvalget om, at der løbende har været – og det har faktisk været tilfældet gennem flere år – en meget tæt kontakt mellem generaldirektoratet og departementet, og at der omkring alle disse problemer er en klar fornemmelse af, hvad det er for synspunkter, der rører sig. Derfor er det svar, jeg har afgivet, ikke urigtigt.

Så siger hr. Ellemann-Jensen, at det var forkert, at disse oplysninger ikke kom frem i udvalget. Ja, det må jeg erkende. Det var forkert. Når man erfarer, at et så lille problem kan gøres til så stor en sag, er det selvfølgelig forkert, at disse oplysninger ikke er kommet frem.

Så siger hr. Bollmann, at jeg i egen interesse med forsæt skulle have tilbageholdt disse oplysninger. Det er jo en uhyrlig påstand. Der er intet i disse oplysninger, som på nogen måde kunne bekymre mig, og der er ikke én eneste anledning til, at jeg ikke skulle fremsende dem, hvis jeg i øvrigt havde fundet, at de var relevante. Men det lå simpelt hen sådan, at den tanke ikke var inde, og jeg er fortsat af den opfattelse, at der intet er i disse synspunkter, som kan give grundlag for, at jeg ændrer de svar, der er afgivet til folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Og det må som sagt være det afgørende.

Camre (S):

Jeg vil godt have lov til at sige, at jeg synes, det er fantastisk at notere sig den imponerthed, som hr. Gammelgaard udviser over for EF-generaldirektoratet. Nu sagde hr. Gammelgaard jo selv, at det, der skrives fra EFs generaldirektorat for skatter, støtter det konservative folkepartis forslag, og det må jeg erkende at det gør. Jeg har ikke nogen

[Camre]

viden om, at det skulle være bestilt arbejde, men jeg kan sige, at det støtter det konservative folkepartis forslag, som var det udarbejdet i det konservative folkepartis sekretariat. Men så vil jeg selvfølgelig gerne føje til, at jeg egentlig tror, det konservative folkepartis sekretariat råder over arbejdskraft, der på dette område ville være i stand til at lave et sagligt set bedre notat.

Vi får altså her at vide, at de danske embedsmænds beregninger er forkerte – punktum – og EFs tal er de rigtige. Og så er det, man spørger: hvad er det for nogle beregninger? Et 6 sider notat, fik vi at vide. Nej, der er et notat på nøjagtig 60 linjer – jeg har her i pausen gjort mig den ulejlighed at tælle dem – og så synes jeg, folketinget skal se på de tre små, hånd tegnede tegninger, der er med som bilag til tilføjelsen til tillægsbetænkningen, og som en eller anden hr. Løvgreen, der arbejder for generaldirektoratet, har lavet. Det er altså ikke beregninger, som statistisk set kan anerkendes, for det er beregninger, som bygger på, at der over en foregående periode har været nogle forskellige udsving i afsætningen, når priserne ændrede sig, og ud fra det siger man så, at sådan vil det også nok gå i fremtiden. Jeg synes, vi skal få hele denne sag ned på jorden. Storm P. sagde så rigtigt: »Det er svært at spå, især om fremtiden.« Og det er jo det mest rigtige, der er at sige om denne slags beregninger. Der knytter sig en enorm usikkerhed til, hvordan det vil gå med afsætningen af spiritus i fremtiden under den ene eller den anden form for pris- og afgiftsvilkår. Jeg må sige det på den måde, at med de almindelige økonomiske vilkår, som præger Danmark i øjeblikket, er det for mig at se helt klart, at der med en afgift som foreslået her fra det konservative folkeparti og CDs side vil blive tale om et endog ganske betragteligt provenutab.

Og lad mig så føje til: hvis det skulle vise sig, at der ikke var et sådant provenutab, af den simple grund, at omsætningen af spiritus gik op, ville det være en sand ulykke. Det ville være en sand ulykke, om omsætningen skulle stige så meget, for det medfører et alkoholproblem, som jeg synes man skal tage nok så alvorligt.

Jeg skal gentage, at socialdemokratiet afviser ændringsforslagene.

Gammelgaard (KF):

Den usikkerhed i forbindelse med elasticitetsberegninger, som hr. Camre her nævner, har vi ikke hørt noget om fra regeringens side i forbindelse med de svar, vi har fået hidindtil. Tværtimod har man klart sagt: der er tale om, hvis man vedtager det konservative folkepartis forslag, et provenutab af nøjagtig den og den størrelsesorden, og det er indiskutabelt.

Det, vi herefter siger, er, at når der fra EF-Kommissionen kommer en skrivelse, som i allerhøjeste grad sætter spørgsmålstegn ved det, som regeringen hidtil har sagt på dette område, og som siger, at man skal tage en række andre faktorer i betragtning, end regeringen har gjort, og at det konservative forslag efter Kommissionens beregninger ikke vil give dette provenutab, bør et sådant papir naturligvis frem for folketinget, og det var det ikke kommet, hvis ikke vi havde fået afbrudt tredjebehandlingen og fået en ny udvalgsbehandling.

Det, vort forslag i vid udstrækning løser, er problemet omkring grænsehandelen, den uorganiserede grænsehandel først og fremmest, hvor det er således, at der sker en ret så stor indførsel af udenlandsk spiritus til Danmark, uden at den sælges i Danmark. Der er ikke tale om, at vort forslag forøger alkoholproblemet. Tværtimod. Der er tale om, at man i langt højere grad opnår organiserede tilstande på dette område. Og må jeg så i den forbindelse gøre den socialdemokratiske ordfører opmærksom på, at det forslag, han så stærkt støtter, medfører en væsentlig forøgelse af indførslen af højalkoholholdige udenlandske varer, hvorimod de lavalkoholholdige danske kvalitetsvarer bliver straffet.

Jeg må sige, at vi er også meget forundrede over, at formanden for skatteudvalget ikke er gået på talerstolen for at bevise sin udtalelse om, at henvendelsen fra EF-Kommissionen var bestilt arbejde. Vi afventer stadig formandens svar.

Formanden:

Inden vi går videre i talerrækken, vil jeg gerne gøre tingets medlemmer opmærksomme på, at vort møde nu overværes af en delegation fra det belgiske parlament med formanden for det belgiske deputeretkammer i spidsen. Delegationen er i disse dage i Dan-

[Formanden]

mark på officielt besøg som folketingets gæster. Vi byder vore gæster velkommen og håber, de vil have et godt udbytte af opholdet her i landet og også af besøget her i huset. Velkommen!

(Medlemmerne påhørte stående formandens udtalelse).

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg havde nok på fornemmelsen, at hr. Gammelgaard ikke er alt for grundigt inde i bilagene. Det kunne måske give debatten her i folketinget et noget andet indhold, hvis hr. Gammelgaard gjorde sig bekendt med, hvad der står i de svar, som skatte- og afgiftsministeren afgiver til udvalget. Når hr. Gammelgaard nu hævder, at der ikke er gjort rede for priselasticiteterne i forbindelse med efterspørgslen efter spiritus i Danmark, er det jo objektivt forkert, og det kunne være, at det så kunne få hr. Gammelgaard til at være forsigtig, næste gang han hævder, at andre kommer med urigtige oplysninger. Må jeg henvise til svaret på spørgsmål nr. 5, hvori der først er en redegørelse for, hvad der ligger i begrebet, og dernæst siges meget klart:

»Udregning af priselasticiteter vanskeliggøres af, at spiritusforbruget udviser betydelige variationer fra år til år, ikke mindst som følge af hamstrings- og antihamstringseffekter i forbindelse med foretagne afgiftsforhøjelser. Heraf følger, at udregninger af priselasticiteter for spiritus vil være behæftet med betydelig usikkerhed.«

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det har intet at gøre med den problemstilling, vi nu er inde på. For det første må jeg her konstatere, at det svar, ministeren gengiver, er sendt til folketingets skatte- og afgiftsudvalg den 24. marts, seks dage førend man modtager denne skrivelse fra EF, som siger lige det modsatte, nemlig at der er en væsentlig større usikkerhed end den, som ministeren her taler om. Det, ministeren er inde på her, har forbindelse med hamstring.

Må jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at hovedargumentet fra regeringens side mod det konservative forslag står i besvarelsen af spørgsmål nr. 4, hvori man – og det har man jo sagt gang på gang både i udvalget og her i salen – uden videre fastslår, at det konserva-

tive forslag vil medføre et provenutab på 150 mill. kr.

Glistrup (FP):

Spørgsmålet om spiritusbeskatningen er formentlig et af de meget få mere betydende politiske spørgsmål, som ikke giver anledning til større uenighed imellem de ti partier, som er repræsenteret her i folketinget. Vi er vist stort set enige om, på hvilket niveau vi skal have vores spiritusbeskatning, og at den så bare teknisk skal udformes på en nogenlunde fornuftig måde. Det er derfor unægtelig sørgeligt at måtte konstatere alle de mange forspildte muligheder for at få vedtaget et forslag enstemmigt eller så godt som enstemmigt i folketinget, som denne sag har budt på, fordi man fra forskellige partiers side har ladet sig friste til at fare ud ad så den ene og så den anden tangent.

Forholdet er jo det, at efter EF-Domstolens afgørelse af 27. februar 1980 må vi se i øjnene, at vi juridisk muligvis overhovedet ikke har nogen gyldig spiritusbeskatning i Danmark i dag, og det er vistnok noget, som vi alle sammen må se på med den allerstørste bekymring. Den sidste chance for at gardere os imod, at de forspildte muligheder ender i en katastrofe, har vi, når vi nu om et øjeblik skal stemme om ændringsforslagene. Kun ved at stemme ja til disse ændringsforslag kan vi være så nogenlunde sikre på, at vi har en spiritusbeskatning, som ikke med tilbagevirkende kraft vil blive fejlet af bordet ved en ny EF-dom. Det må virkelig motivere dem, som her har udtalt sig imod ændringsforslagene, til at omsinde sig. Det forekommer ganske og aldeles ulogisk, når partier som kristeligt folkeparti og det radikale venstre står her og siger, at de både stemmer imod ændringsforslagene og imod loven. Det vil med andre ord sige, at de pågældende stemmer for, at spiritus skal beskattes med nul her i Danmark, da den gældende lov jo er oplidt i og med dommen af 27. februar 1980. Jeg sympatiserer da fuldt ud med både de radikale og kristeligt folkeparti, når de siger, at det bestemt ikke er de vises sten, der ligger i centrum-demokraternes og de konservatives forslag om en sats på 176 kr. 80 øre – eller 50 øre, er det vist – men det er dog imervæk det mindst dårlige af de alternativer, som vi er præsenteret for lige i øjeblikket, og

[Glistrup]

derfor må der være al mulig grund til, at vi i første omgang får vedtaget de konservatives og centrum-demokraternes forslag, derefter kan vi i fællesskab, som vi ved fra socialdemokraternes og SFs betænkingsbidrag i den oprindelige betænkning, få rettet tallet ind, sådan at vi får det op på de 198 kr., som der formentlig er et meget, meget stort flertal for her i salen skulle være den sagligt rigtige løsning. Men kaster vi os nu ud på den vildmand, at vi nedstemmer det sidste forslag, der er tilbage, om en literbeskatning, kommer vi ud i en usikkerhedsperiode, som kan ende i, hvad man med dette felts særlige forhold må kalde for en ganske og aldeles vild katastrofe.

Derfor skal jeg i denne omgang – jeg har adskillige bemærkninger til, hvad der i øvrigt er blevet anført, og de skal komme i næste omgang – vedrørende ændringsforslaget meget kraftigt lægge tinget på sinde, at det er den sidste chance for, at vi kan komme ud af denne sag på en måde, der ikke vil vise sig senere hen at være aldeles usømmelig og katastrofal for os. Stem dog ja til det ændringsforslag! Det er det mindst dårlige, det eneste ikke helt dårlige, af de alternativer, der efter denne rejse gennem de forspildte mulighedsdal nu er til rådighed for os.

Waldorff (VS):

Hr. Camre omtalte hr. Gammelgaards utrolige underdanighed over for EF-Kommissionen og det, som EF-Kommissionen foretog sig, og det er jo rigtigt. Det fik vi også et udtryk for under andenbehandlingen, da hr. Gammelgaard sprang op som trolde af en æske og sagde – det står sp. 8143:

»Ministeren brugte betegnelsen »funktionær« om EF-kommissæren på dette område. Jeg synes nok, det er en temmelig stærk udtalelse af en forhåbentlig ansvarlig dansk minister.«

Og det er jo rigtigt. Hvordan kan man overhovedet have tillid til en skatteminister, som betegner en EF-kommissær som »funktionær«? Nu viste det sig, at det havde skatteministeren faktisk ikke sagt, men det, som det illustrerer, er jo, at hr. Gammelgaard er i besiddelse af denne underdanighed over for EF-Kommissionen, og det kan jo nok undre, at hr. Gammelgaard bliver så ophidset over de antydninger af, eller skal vi sige åbninger

over for den mulighed, at hr. Gammelgaard – måske også hr. Ellemann-Jensen – har været i kontakt med EF-Kommissionen ikke alene omkring beregningerne af det konservative ændringsforslag, men så sandelig også i forbindelse med afsendelsen af telexen fra hr. Burke. Hvis det virkelig er et stort problem – og det er det øjensynlig – kunne man da opfordre regeringen til at undersøge, hvem der i givet fald har bestilt beregningerne, og hvem der har bestilt kommissær Burkes telex. Jeg tror, man skal se forklaringen på hr. Gammelgaards vrede deri, at han har kigget i straffelovens 12. kapitel, som handler om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed. § 100, stk. 2, lyder:

»Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fremmed magts indblanding i den danske stats anliggender, straffes med hæfte eller fængsel indtil et år eller under formildende omstændigheder med bøde.«

Jeg synes, vi skulle bede regeringen om at undersøge, om der foreligger en sådan forbrydelse i dette tilfælde. Muligvis vil regeringen finde, at i betragtning af forbrydelsens alvor skal man hellere undersøge efter § 100, stk. 1, som lyder:

»Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fjendtlige forholdsregler mod den danske stat, straffes med fængsel indtil 6 år.«

Det kan endelig være, at regeringen finder, at forbrydelsen er så alvorlig, at man hellere skal benytte § 98, som siger:

»Den, som foretager en handling, der sigter til ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller ved trussel derom at bringe den danske stat eller nogen del af denne under fremmed herredømme eller at løsrive nogen del af staten, straffes med fængsel indtil på livstid.«

Efter at vi har konsulteret den borgerlige straffelov, bliver hr. Gammelgaards vrede måske forståelig.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg er da for så vidt ganske enig med hr. Glistrup i, at en nedsat beskatning er bedre end ingen. Jeg må bare sige, at det er ikke vores sag, om vi ingen beskatning får, det er ministerens og regeringens sag, og jeg går ud fra, at ministeren har sørget for sit flertal.

[Arne Bjerregaard]

Ellers havde han jo nok optaget visse forhandlinger om dette spørgsmål.

Lad mig så endelig spørge nok en gang, hr. minister: da jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, hvad der står i samtalen af 6. marts, vil ministeren dog så ikke over for folketinget fortælle: hvad betyder det, at hr. Burke er positiv, hvis der skaffes en politisk løsning? Jeg synes, det måtte være rimeligt, om ministeren ville svare på, hvad der lægges i dette udtryk. Ministeren må dog være den første til at vide det, og jeg synes jo da også, at folketinget har krav på at få at vide, hvad der menes med en politisk løsning.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Kristeligt folkeparti skulle jo nok tænke sig om endnu en gang, efter at dets ordfører nu har stået som en Pontius Pilatus og vasket hænder heroppe og sagt, at det er ikke partiets sag, om vi ikke får nogen snapsebeskatningslov nu, det må være ministerens sag. Det er en sag for alle os 179, der er valgt ind i folketinget, at vi får så rimelige og gode tilstande som muligt, og vi kan ikke forlade os på ministeren, uanset hvad det så måtte være for en minister, der i givet fald er tale om. Men det er jo ikke engang nok, som hr. Arne Bjerregaard siger, at man har sikret sig sit flertal, for hr. Arne Bjerregaard ved jo, at ministeren har ikke sikret sig sit flertal i den instans, der antagelig kan blive den vigtige i denne forbindelse, nemlig EF-Domstolen. Der er der ikke sikret noget flertal, og derfor skal kristeligt folkeparti tænke sig om endnu en gang, før de afgør, hvornår de vil rejse sig ved denne afstemning.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 66 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Det skal blive kort.

Vi står nu over for afstemningen om et forslag om spiritusafgift, der bygger på en kombineret værdiafgift og literafgift. Der har været røster fremme her om, at et sådant forslag ikke skulle være EF-medholdeligt; der har også været dem, der har sagt, at det var rimeligt, at man først forhandlede med Kommissionen om, hvorvidt vi nu kunne få lov til at fremsætte et sådant forslag, og endelig er der nogle, der har sagt, at det var et skrækeligt hastværk, vi havde med at få vedtaget et forslag af denne karakter.

Som alle ved, er der faldet en dom, der går imod den nugældende danske spiritusbeskatning, og det forklarer i sig selv, at der har været hastværk med at få gennemført en ny lovgivning; det er en simpel forpligtelse.

Den dom, som er afsagt af EF-Domstolen, har vi forstået at regeringen har foranlediget en overordentlig dybtgående vurdering af, og jeg har forstået, at der fra alle de sagkyndige er en entydig udtalelse, der går på, at den udformning af lovforslaget, som nu skal til afstemning, er holdbar over for de principper, der er lagt til grund for samarbejdet i EF.

På den baggrund skal jeg anbefale folketinget at stemme for det forslag, som nu foreligger. Vi er fuldstændig sikre på, at dette forslag vil være det bedst tænkelige udtryk for en fremtidig beskatning. Det har klart nogle administrative ulemper i forhold til den rene literafgift, men det er mindre problemer i forhold til de øvrige hensyn, som en lovgivning af denne art må tilgodeses.

Ellemann-Jensen (V):

Den ekstra udvalgsbehandling, som fandt sted i fredags, kom jo til at bekræfte, at regeringen ikke har taget forholdet til EF tilstrækkelig alvorligt i denne sag. Skatteministeren har ikke reageret på tydelige advarsler fra EF-Kommissionen om, hvilke følger det kunne få for Danmark på flere vigtige områder, hvis dette lovforslag blev kørt igennem, uden at der var skabt en forståelse med EF, og statsministeren har ikke reageret på den bekymring, som EF-Kommissionens formand, Roy Jenkins, udtrykte ved deres møde

[Ellemann-Jensen]

den 28. marts. Regeringen har med andre ord blæst på EF-Kommissionen i denne sag.

Der er under debatten henvist til, at forarbejdet til dette forslag om en kombineret afgift allerede er lavet under en venstreskatteminister, og der er henvist til, at venstre jo i princippet har været positivt indstillet over for gennemførelsen af en sådan afgift. Begge dele er korrekt. Men venstres positive holdning byggede så sandelig på opfyldelsen af to forudsætninger: den ene, at det var rimeligt at administrere, og den anden, at forholdet til EF var bragt i orden, og her er det jo, det har vist sig under udvalgsbehandlingen, at skatteministeren har taget den side af sagen alt, alt for let.

Hvis det havde været en skatteminister Anders Andersen, der havde siddet der i januar, da EF-kommissær Burke kom herop, var tingene nok gået helt anderledes. Så havde man måske taget sig en dram sammen, og man havde snakket lidt om tingene. Og jeg føler mig overbevist om, at når kommissær Burke gik derfra med en cigarstump i munden, ville han være blevet overbevist om, at det skulle være, som Anders Andersen havde ønsket det. Sådan fungerer det jo.

I stedet har kommissæren tydeligvis fået en ganske kølig modtagelse af en minister, der har skullet demonstrere, hvor meget han blæser på EF, og det er ikke særlig klogt bare at blæse på EF. Man kan have sine personlige holdninger til dansk medlemskab af EF, og vi ved alle sammen, at der findes vidt forskellige holdninger inden for regeringen, men når Danmark nu engang er medlem af EF, er det ikke særlig fornuftigt at demonstrere sin ringeagt for Fællesskabet, på den måde som man fornemmer at det kan være sket i denne sag. Vores EF-medlemskab er jo ikke bare et spørgsmål om forpligtelser, det er også et spørgsmål om muligheder, og venstre ser med bekymring på, at man risikerer at spille sig nogle muligheder af hænde ved den måde, som denne sag er blevet behandlet på.

Så har formanden for skatteudvalget, hr. Tastesen, under udvalgsarbejdet med sine forskellige strøtanker været med til yderligere at cementere forvirringen omkring forholdet til EF. Hr. Tastesen har, som flere ordførere allerede har været inde på, udtalt offentligt, at der skulle være tale om bestilt arbejde fra EF-Kommissionen, og jeg skal slutte mig til

de ordførere, der beder hr. Tastesen komme herop og forklare, hvad han mener med det.

Gammelgaard (KF):

EF-kommissær Burke, der er EFs ledende talsmand på dette område, skrev til folketinget og specielt skatte- og afgiftsministeren for få dage siden:

»Jeg har ikke givet Dem grund til tvivl, hverken med hensyn til Kommissionens principielle forbehold vedrørende det foreslåede kombinerede afgiftssystem eller dets negative virkninger på harmoniseringsbestræbelserne. ... For at undgå enhver tvivl må jeg gøre det klart, at mit synspunkt og den meddelelse, som jeg formelt overbragte Deres faste repræsentants stedfortræder den 6. marts, har fuld tilslutning fra Kommissionen. Desuden må De være bekendt med, at formanden for Kommissionen selv pegede på dette forhold over for Deres statsminister på mødet den 28. marts.«

Her er vi så i den ganske utrolige situation, at en dansk regering på helt uansvarlig overfladisk måde befatter sig med denne sag. Vi har fået afdækket, at statsministeren ikke fandt EF-Kommissionens formands udtalelser og henstillinger så alvorlige og så betydningsfulde, at han behøvede at meddele dem til skatteministeren eller den øvrige regering, og vi har oplevet, at skatteministeren ikke fandt det nødvendigt at forelægge den pågældende EF-kommissærs klart udtrykte modstand mod det forelagte forslag for statsministeren eller for den øvrige regering. Hvordan kan man behandle et så vigtigt spørgsmål så overfladisk og uden nogen ansvarlig kommunikation?

Den danske regering har altid, og ikke mindst i sin formandsperiode i EFs Ministerråd, været af den opfattelse, at tekniske og handelsmæssige hindringer for den frie passage af varerne over grænserne skulle fjernes. Dette tings høje formand, der på det tidspunkt, da vi havde formandskabet i EFs Ministerråd, repræsenterede landet her, var den, der først og fremmest fremførte, at handelshindringerne måtte afdækkes og fjernes. Det, vi nu oplever, er, at Danmark i direkte modsætning hertil ønsker at gennemføre et protektionistisk forslag, som er i strid med de EF-liberaliseringsregler, som vi selv har tilsluttet os gennem underskrivelsen af EF-trak-

[Gammelgaard]

taten. I kraft af regeringens handlemåde i denne sag sætter vi kolossalt megen goodwill over styr. Det kan Danmark meget let komme til at undgælde for på en række områder, ikke alene på afgiftsområdet, som vi her behandler, men også f.eks. inden for landbrugspolitikken og fiskeripolitikken.

Fra konservativ side finder vi det særdeles betænkeligt, at den danske regering og tilsyneladende flertallet her i folketinget nu agter – fuldt vidende, at det er EF-stridigt – at gennemføre en lovgivning, som lægger op til klar protektionisme, klar beskyttelse af indenlandske produkter, og ganske har glemt de liberaliseringsønsker og den liberaliseringstale, som vi var de første til at fremføre inden for De europæiske Fællesskaber.

Jeg kan sige, at også Frankrig og Italien er blevet dømt ved EF-domstolen, hvad angår afgifterne på dette område. De fik dom for at diskriminere udenlandske produkter, og hvis vi ser på reaktionen i Frankrig og Italien, kan vi dér konstatere, at man ikke i disse lande endnu har truffet beslutning; man har ikke ønsket at lægge op til strid med EF her. Tværtimod undersøger man i øjeblikket mellem de franske og italienske repræsentanter og EF-Kommissionen indførelsen af ordninger, der 100 pct. sikkert er i overensstemmelse med EF-reglerne.

Samtidig oplever vi så her i Danmark, at regeringen, støttet af de mest EF-fjendtlige partier, gennemfører en lovgivning, der klart strider mod EF-reglerne. Regeringens støttepartier i denne sag er den yderste venstrefløj, det er VS, det er socialistisk folkeparti, og det er retsforbundet.

Må jeg om det sidste parti bruge et enkelt minut her på talerstolen. Den 18. marts udtalte retsforbundets ordfører, hr. Flygaard – jeg citerer fra folketingets forhandlinger 1979-80, sp. 6569:

»Retsforbundet kan ikke medvirke til at gennemføre det foreliggende lovforslag, men afviser forslaget og opfordrer ministeren til at trække det tilbage.«

Den 18. april afgives der betænkning i skatte- og afgiftsudvalget, og her siger et sjette mindretal, Danmarks retsforbunds medlem af udvalget, at han ikke kan medvirke til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag.

Den 22. april er der så anden behandling af forslag til lov om afgift af spiritus m.m.,

og da har partiet skiftet ordfører. På partiets vegne udtaler hr. Mølgaard, at nu kan man tilslutte sig regeringens forslag. Man har fuldstændig skiftet standpunkt, og det har man gjort – jeg beder skatteministeren om at lytte specielt til dette – fordi det foreliggende forslag er det mindst EF-følgagtige. Sikke et selskab, skatteministeren er kommet i!

Så havde vi her forleden dag, fredag den 25. april, tredje behandling af forslaget. Den blev som bekendt afbrudt, men inden da nåede retsforbundets ordfører at udtale sin støtte til regeringens forslag. I samme stund som retsforbundets ordfører udtalte sin stærke støtte til regeringens forslag, udgav retsforbundet et blad, der hedder »Vejen frem«, og deri står der en artikel, der bærer overskriften »Retsforbundet vil ikke ændre spiritusafgifterne«. Heri udtaler hr. Flygaard, at retsforbundet under ingen omstændigheder kan støtte regeringens forslag. Hvis regeringen vil have sit forslag igennem, må den henvende sig til fremskridtspartiet. Se, dette er et parti, der er grund til at se på med megen interesse. Det er et parti, der skifter standpunkt faktisk fra sekund til sekund. Jeg overlader ganske til andre at dømme om ansvarligheden af handlinger i et sådant parti.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige: hvem er det, hvis vi skal se på de enkelte personer, dette forslags gennemførelse vil gå ud over? Ja, det er jo de handlende, der bor i nærheden af grænsen, og som kan imødesee, at vi ikke fra dansk side kan opretholde den tredøgnregel, som vi i øjeblikket har som en dispensation fra EF-reglerne, fordi vi i øjeblikket er i fuld gang med at lægge os stærkt ud med EF og de EF-traktatretlige bestemmelser, som vi selv har skrevet under på. Danmark skader sig selv særdeles meget, hvis folketinget vedtager regeringens forslag. Jeg opfordrer til, at man forhindrer dette, og jeg opfordrer til, at regeringen endnu en gang betænker den situation, man har bragt sig i derved, at man meget stærkt fra regeringens side har fastholdt, at det foreliggende lovforslag er helt i overensstemmelse med EF-reglerne, og så gennemfører man forslaget sammen med partier, hvis hovedargument er, at det er det mest EF-stridige forslag, man har.

Formanden:

[Formanden]

Jeg gør opmærksom på, der også er afstemninger under pkt. 8 på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg vil gerne lykønske hr. Gammelgaard med det åndsfuldselskab mellem hr. Gammelgaard og hr. Burke, som vi har fået så klart et indtryk af i dag. Ikke bare mener hr. Burke, at det konservative folkepartis ændringsforslag, som vi har stemt ned, var det rigtige, men jeg forstår altså også, at der er helt sammenfald mellem hr. Burkes og hr. Gammelgaards opfattelse, at lovgivning i dette folketing ikke bør gennemføres med en bestemt sammensætning af partier, uanset at de har et flertal.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Der er ikke nogen som helst grund til for hr. Camre at inddrage hr. Burke i debatten her. (*Munterhed*). Det, der er tale om, er, at vi fra det konservative folkepartis side siger til regeringen: det er ganske og aldeles inkonsekvent, at man vil gennemføre en lov, som man siger er klart EF-overensstemmende, sammen med partier, som er stærke EF-modstandere, og hvis argumentation for at støtte regeringen alene går på, at loven strider mod EF-reglerne.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at hr. Burkes navn har været nævnt tidligere i debatten. (*Munterhed*).

Glistrup (FP):

For godt og vel 11 år siden, altså meget længe før Danmark blev EF-medlem, besegledes en almindelig enighed mellem samtlige politiske partier, embedsmænd, branche og alle, der overhovedet havde med dette at gøre, om, at man simpelt hen ikke fortsat kunne beskæftige sig med importprisen som grundlag for spiritusafgiftsberegningen. Dette kunne ikke teknisk og administrativt rimeligt lade sig gøre på nogen som helst måde. Siden da er der ikke sket det, at der er blevet bedre muligheder for at bruge dette kriterium. Tværtimod er det således, at der er langt, langt flere varearter i dag end dengang

og derfor langt større besværligheder med at fordele fragtrater og andre fælles omkostninger på dem. Kronen er blevet meget mere svingende, det er blevet mere udpræget, at der handles vin, der ikke er inde under dette forslag, og spiritus under ét mellem samme f.eks. franske eksportør og danske importør. Derfor er det importpriskriterium, som var forældet og umuligt i 1969, om muligt endnu mere ubrugeligt nu. Ikke desto mindre skal vi altså opleve, at der tilsyneladende er et flertal – og hvilket flertal! – i denne sal for, at vi skal genindføre det, som blev forkastet definitivt på møddingen i 1969. Og det, som de pågældende koncentrerer sig om, er navnet Burke. Man siger, at ved at følge, hvad han skriver, er man hjemfalden til straf efter straffelovens § 100 eller § 98, at man ligger på knæ for dem i Bruxelles, og at det lugter af bestilt arbejde. Jeg kan slet ikke se, at der ligger nogen beskyldning i det sidste, vi skal da tværtimod være hr. Burke hjerteligt taknemlige, så de, der måtte have bestilt hr. Burke, har da gjort en god, samfundsnyttig gerning. Det, vi har brug for, er nemlig at få sandheden, hele sandheden og kun sandheden frem, og det, hr. Burke har bidraget til, er at oplyse sandheden. Når man fra venstresocialisternes side taler om, at han blander sig i indre danske anliggender, er det da en ren og skær meningsløshed. Han giver nogle oplysninger, som statsministeren og skatteministeren hårdt trængt har måttet anerkende er rigtige hele vejen igennem, og det kan da ikke være indblanding i danske anliggender, at det lovligt valgte danske folketing virkelig nu kan få anledning til at afgøre sagen på et sandfærdigt grundlag.

Og når man så ser på, hvordan dette bliver benyttet, ja, så bliver der sagt, at det er da ganske aldeles urimeligt – det var hr. Flygaard, der udtalte det – at vi skal »pestileres« med at se, hvilke beregninger man har foretaget nede i Bruxelles, for vi vil skam ikke have sendt bjerge af papir over til skat-teudvalget. Vi befinder os i en situation, hvor landets skatteminister er blevet spurgt og har svaret den 24. marts, at han absolut ikke kan finde ud af noget som helst på området, det er så usikkert og så uklart på grund af ændrede forhold, og derfor har han ikke nogen beregninger. Så får han en uge efter grundige beregninger vedrørende spørgsmålet, og så lader han være med at oversende dem. Det

[Glistrup]

er ikke tilfældige bjerge af papir, der efterlyses.

Når så hr. Camre siger: ja men det var jo kun 60 linjer, vil jeg igen henlede hr. Camres opmærksomhed på, at det publiceres som hovedresultaterne, hvor man står til rådighed med yderligere detaljer, men hr. Camres parti sørgede for, at de nærmere detaljer ikke kunne komme frem i skatteudvalget, ved at afbryde forhandlingen så hurtigt, som det skete.

Så siger skatteministeren, at vi kunne da bare have læst det meget vigtige svar, som han har givet på spørgsmål 34. Jeg skal love for, at vi har læst svaret på spørgsmål nr. 34 lige så grundigt, som det i alt sit æggedanseri faktisk er blevet udformet, for når man virkelig læser, hvad der står i svaret på spørgsmål nr. 34, er det jo ét stort dementi af alt det, som skatteministeren på facaden vil give indtryk af. Man siger, at der har været kontakter mellem ministeriet og EF omkring fremsendelsen af brevet den 19. januar, altså mellem den 15. og den 23. januar, og så siger man, at man ikke i tolddepartementet var overrasket over, at man fik de beregninger, man fik. Det er da kun en kompliment fra tolddepartementet til hr. Burkes afdeling, at man ikke var forbløffet over, at man dér virkelig har en ekspertise, der kan udregne tingene, sådan at man får koncist og præcist det, som man har brug for at få at vide. Derfor var det svar på spørgsmål nr. 34, som skatteministeren lægger så stor vægt på, skam også afslørende, men da var jo for længst de forskellige over alle bjerge, så vi ikke kunne komme videre med det. Hr. Flygaard tillod sig at sige, at det var noget, som kun fandt sted i det sidste møde, hvor kun ting af rent formel karakter skulle behandles, og derfor kunne man godt undlade overhovedet at deltage i arbejdet. På det tidspunkt, da partierne på nær de fire største forlod arbejdet, havde udvalget ikke fået svar på ét eneste af de spørgsmål, man havde stillet, og derfor var det virkelig således, at der ikke var noget som helst grundlag for at antage, at det bare var et møde af formel karakter, som man uden videre kunne blive væk fra. Det førte altså også til, at socialdemokratiet, ministerens parti, alene kunne danne flertal og majorisere, sådan at man f. eks. ikke kunne få fulgt det svar op, som ministeren selv nu forsøger at figenbladdække sig bagved,

nemlig svaret på spørgsmål nr. 34. Det gav i allerhøjeste grad anledning til både 7 og 8 yderligere tillægsspørgsmål, men det kunne man altså, som følge af, at man havde overladt flertallet til socialdemokratiets 7 udvalgsmedlemmer, ikke opnå at få virkelig belyst, og det er derfor, sagen stadig væk er så dårligt belyst, som den er.

Vi har dog det lille håb tilbage, netop knyttet til det samme Danmarks retsforbund, hvis meriter blev så grundigt gennemgået af hr. Gammelgaard, at hvis vi taler tilstrækkelig længe, så svinger pendulet tilbage igen i den rigtige stilling med den udsvingsrytme, som det er på vej ud i, for jeg lagde nøje mærke til, at hr. Flygaard, da han havde ordet under behandlingen af ændringsforslagene, sagde: retsforbundet vil stemme for, hvad der ligger nærmest ved, hvad vi synes, og så bebudede hr. Flygaard, at han nærmere ville belyse, hvad der lå nærmest ved, hvad retsforbundet mente, senere hen, men det kom bare ikke i hans indlæg. Kan der være nogen som helst tvivl om, at for et antibureaukratisk, praktisk, retsstatsmæssigt indstillet parti som Danmarks retsforbund må det, der ligger nærmest ved, være noget, der kan administreres uden alle fupnumre og gesvejsninger, noget, man simpelt hen kan få til at virke ude i det praktiske liv? Hr. Flygaard tændte altså trods alt – for nu at fortsætte hr. Gammelgaards skribentvirksomhed vedrørende Danmarks retsforbunds holdning – yderligere et lys i det mørke, hvormed hr. Gammelgaard måtte slutte sin fremstilling, da han sagde, at nu ville man nok stemme for det, der ligger nærmest ved, hvad retsforbundet synes om, når man ikke kan få det ideelle; og det, der ligger nærmest ved, er bestemt ikke at kaste Danmark ud i det bøvl, besvær og overadministrereri, der ligger i en importværdiafgiftsbeskatning, hvorefter Danmark skal stilles over for, hvis det kan få lov til at løbe i to år, et erstatningskrav på de 2.850 mill. kr., som man i mellemtiden har fået betalt i afgifter fra danske virksomheders side, fordi denne ordning, som sagen nu har udviklet sig, klart og tydeligt peger i retning af, at den vil blive underkendt, således at vi har kørt uden nogen spiritusbeskatning i de mellemliggende år.

Lad os derfor få visket tavlen ren, lad os nedstemme den dynamitmine, som det efterhånden er blevet til at skatteministeren har

[Glistrup]

bragt frem for os. Stem dog nej til dette forslag!

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal også anbefale at stemme imod, men i modsætning til, hvad hr. Glistrup antog for et øjeblik siden, ville vi ikke være uden lov om afgift på spiritus, for så ville den gamle være gældende endnu.

Må jeg sige om selve lovforslaget, at jeg tror, regeringen er i overensstemmelse med EFs regler, men derfor kan man naturligvis ikke udelukke, at der kommer en ny retssag. Tilsyneladende har EF-bureaukratiet god tid til den slags sager, medens det kniber med at klare de alvorligere ting som at blive enige om de nye landbrugspriser og andet. Man kan vel oven i købet forestille sig, at når EF-bureaukratiet har så travlt med spiritusafgifter, kan vi også risikere en retssag, fordi vi i virkeligheden beskatter almindelig dansk bajersk øl hårdere end bordvin. Forskellen er 3 kr. pr. 100 liter ren alkohol, og jeg tør da ikke i dag forsværge, at EF også kan opdage det og kræve den form for diskrimination afvist. Intet kan vel forsværges, når de spiller så megen tid og så mange anstrengelser på en så latterlig lille sag som denne.

Waldorff (VS):

Jeg vil gerne her, hvor det hele lakker mod enden og vi snart skal til at mærke resultaterne af det, ligesom hr. Erhard Jakobsen forleden takke repræsentanten for de irske og skotske whiskyeksportinteresser, EF-funktionær Burke, fordi han så effektivt har blandet sig i afgørelsen om spiritusafgiften. Det har været meget nyttigt, og det har været meget anskueliggørende.

Hr. Glistrup mente ikke, der var tale om en indblanding. Jeg vil da gerne formulere det på den måde, at vi så vil takke hr. Burke, fordi han så venligt har oplyst regeringen om, at det især er foruroligende, at deres foreslåede kombinerede afgiftssystem kan vedtages med kun én stemmes flertal i folketinget, og at han så venligt har tilføjet, at dette flertal først og fremmest er skabt ud fra ønsket om de negative virkninger, afgiftssystemet vil have for hele Fællesskabet.

Burkes indblanding eller venlige oplysning til den danske regering har ikke været afgørende for vores holdning til snapseafgiften,

selv om man kan sige, at den i høj grad gør det let for os at illustrere og forklare, hvad det er vi gør, når vi stemmer for den ændrede spiritusafgift. Det er klart, at vi i starten også har lagt vægt på det, som retsforbundet har udtrykt meget klart, nemlig at vi var tilfredse med den eksisterende spiritusbeskatning, og at vi ikke så nogen anledning til, at den skulle ændres, fordi en tåbelig og i hvert fald meget uvedkommende EF-Domstol finder, at noget sådant skulle ske.

Men det er lige så klart, at eftersom vi ved, at regeringen, hvis dette forslag bliver nedstemt, øjeblikkelig ville svare med at fremsætte forslag til en ren literafgift, bliver det i høj grad også et konkret valg mellem på den ene side et afgiftssystem, som vi i hvert fald må tage afstand fra, og som for øvrigt altså passer betydeligt bedre ind i EF-harmoniseringsplanerne – det er baggrunden for hr. Gammelgaards holdning til det – og så på den anden side et forslag, som, skal vi sige i rimelig udstrækning forsvarer den danske akvavit, og som især – hvad der er det allervigtigste i denne sag – betyder, at regeringen på forhånd lægger sig fast på en kurs, som man ved vil føre til nye konfrontationer med EF, og som er med til at anskueliggøre hele EFs forsøg på at harmonisere bukserne ned om hælene på den danske befolkning.

Når sådan noget sker, støtter vi selvfølgelig regeringen. Det kan der ikke være tvivl om. Skatteministeren har heller ikke været i tvivl. Som den eneste og åbenbart som den, der forstår fuglenes sprog, konkluderede han faktisk på baggrund af førstebehandlingen, at han kunne høre nogle toner i VS' ordførertale, som han måske måtte fortolke sådan, at vi i sidste ende ville stemme for lovforslaget. Det fik han faktisk ret i.

Jeg vil godt sige, at sagen er selvfølgelig ikke slut med det her. Alene ud fra de beske-der, vi har fået fra spritbranchen i Danmark, ved vi, at der bliver rejst en sag ved EF-Domstolen, og med de meget tætte forbindelser, der er mellem bl. a. Vin og Spiritus Organisationen og hr. Gammelgaard og EF-Kommissionen og Domstolen, kan man jo heller ikke forsværge, at det i sidste ende må ende med, at en ny dom også vil gå Danmark imod. Og da vil vi godt på forhånd sige til regeringen, at når man måske endnu en gang skal reagere mod en EF-dom, når man endnu en gang skal lave spiritusbeskat-

[Waldorff]

ningen om herhjemme, vil vi godt være dem, som for første gang kommer med et forslag om at indføre en ren værdiafgift. En ren værdiafgift vil ikke på nogen som helst måde kunne anklages af EF, hverken af Kommission, Domstol eller nogen anden instans, formentlig ikke engang af hr. Gammelgaard, for at bryde med harmoniseringsprincipperne. Det vil i hvert tilfælde ikke kunne siges at være EF-umeddholdeligt – det er det nye konservative ord – at man indfører en ren værdiafgift; den vil være fuldstændig på linje med en generel momsprocent. En ren værdiafgift vil have den for os glimrende virkning, at den vil fordyre hr. Hagen Hagensens cognac med mellem 100 kr. og 200 kr., så den når op på mellem 400 kr. og 500 kr. for en flaske, og den vil billiggøre snapsen, så det virkelig mærkes, så der virkelig kan blive holdt fest og fortalt historier i Danmark. Det vil jeg derfor synes at skatteministeren skal overveje, når det nu bliver aktuelt.

Formanden:

Jeg må påtåle, at hr. Waldorff i begyndelsen af sit indlæg brugte betegnelser om kommissæren som havende specielle økonomiske interesser at varetage.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal kort sige, at vi finder, at forslaget giver for store administrative belastninger. Vi finder, at forslaget kan befordre en uheldig udvikling i grænsehandelen. Vi finder, at forslaget muligvis ville være i strid med EF-regler. Og vi finder, at ministerens uvilje mod at fortælle, hvad der ligger i hr. Burkes faktiske godkendelse af 6. marts 1980, er en erkendelse fra ministerens side af, at dette telex fra Burke af 28. marts 1980 er fremkommet på grund af en misligholdelse af en aftale fra skatteministerens side. På denne baggrund må vi stemme imod forslaget.

Flygaard (DR):

Det var et meget interessant indlæg, den konservative ordfører kom med for lidt siden. Jeg synes jo nok, at dette indlæg kræver den kommentar, at hr. Gammelgaard måske kunne have behov for et begynderkursus i økonomi.

Jeg har aldrig hørt noget om, at hvis man gennemfører en literafgift, så er man i stand

til at gennemføre konkurrence, men hvis man gennemfører en værdiafgift, så er man ikke i stand til på et marked at skabe konkurrencemæssige forhold. Den filosofi eller teori, eller hvad pokker vi nu skal kalde den, vil jeg i hvert fald meget gerne have en lille smule udbygget.

Det er også meget interessant heroppefra at høre, at de konservative vender sig meget stærkt imod protektionistiske foranstaltninger. De konservative har efter min opfattelse altid været forholdsvis stærkt protektionistisk indstillet, og det kommer mange gange til udtryk. Jeg mindes adskillige sager, også oppe i finansudvalget. Vi kan jo også se på hjælpen til udviklingslandene: når de konservative endelig somme tider stemmer for, ja, så vejer det med ind i deres overvejelser, at det ikke så meget er et spørgsmål om at hjælpe udviklingslandene, som det er et spørgsmål om at varetage snævre interesser. Det kalder jeg en protektionistisk opfattelse.

Den bemærkning om retsforbundet på venstrefløjens var jo fuldkommen malplaceret. Her foreligger simpelt hen et forslag, som man skal tage stilling til, og det forhold, at venstresocialisterne og socialistisk folkeparti har samme opfattelse som retsforbundet i den foreliggende sag, berettiger slet ikke til denne slutning.

Må jeg i øvrigt sige, at selvfølgelig har retsforbundets kritiske EF-holdning spillet ind, men vi vil da gerne pege på, at det har været noget meget centralt for os, at vi kom til et resultat, der lå så nær den gamle ordning som vel muligt. Da det efterhånden blev klart, at vi ikke kunne opretholde dette synspunkt, i hvert fald trænge igennem med det, så fandt der en forhandling sted i retsforbundets folketingsgruppe – det tog nu lidt længere end et sekund – og da forhandlingen var slut, var vi ikke i tvivl om, hvilken stilling vi skulle tage.

Jeg vil også gerne, for at der ikke skal danne sig nogen myte om, hvorfor hr. Mølgaard var ordfører ved anden behandling, sige, at det udelukkende var et rent teknisk spørgsmål, fordi jeg var optaget af forhandlinger i kommunaludvalget. Der ligger intet politisk i dette forhold, hvilket man også kan se af, at jeg er ordfører igen her ved tredje behandling.

Jeg vil gerne til hr. Glistrup sige, at retsforbundet og andre partier end de af hr. Gli-

[Flygaard]

strup nævnte deltog meget ivrigt i arbejdet fredag eftermiddag. Men det var min opfattelse, da jeg forlod Christiansborg kl. ca. 19.40, at vi havde haft én stor omgang tomgang, hvor der efter min opfattelse var kommet meget lidt sagligt og reelt frem; man havde i høj grad kørt på nogle politiske spillægterier. På det tidspunkt skønnede jeg, at det var absolut forsvarligt ud fra et politisk synspunkt at beskæftige sig med andre ting. Men det kan jeg forstå at det ikke er efter hr. Glistrups opfattelse.

Hr. Glistrup har rejst spørgsmålet, om der i retsforbundets formulering lå nogen som helst antydning af, at retsforbundet ville skifte standpunkt. Jeg kan afklare dette ganske enkelt for hr. Glistrup ved at sige, at retsforbundet selvfølgelig i overensstemmelse med den indstilling og tilkendegivelse, der ligger i tillægsbetænkningen, vil stemme for regeringens forslag. Det ligger helt klart.

Tastesen (S):

I anledning af, at nu både hr. Gammelgaard og hr. Ellemann-Jensen har ønsket, at jeg skal fremlægge bevis for en påstand om, at der skulle være sket en henvendelse herfra til kommissær Burke, må jeg sige, at en sådan påstand har jeg ikke fremsat. Jeg har ikke påstået, at venstre eller det konservative folkeparti har rettet nogen henvendelse til Bruxelles om at blande sig i dansk indenrigspolitik. Men jeg har sagt, at denne pludselige indblanding fra kommissær Burkes side i en kritisk politisk situation lugtede af en slags bestilt arbejde. Og det er noget helt andet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er lidt beklageligt, at hr. Tastesen ikke forstår, at det er endnu være, at han ikke har sagt det, men at han har sat det rygte i gang. Det er det, man undertiden kalder sladder, og det skal vi holde os fra.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det er ikke tilstrækkeligt. Der må jo være et eller andet, hr. Tastesen bygger på, når han kommer med den udtalelse, som lyder, direkte gengivet: henvendelsen fra EF-Kommissionen var bestilt arbejde. Hvis forman-

den for folketingets skatte- og afgiftsudvalg mener, at han har udtrykt sig på en forkert måde, eller hvis formanden for folketingets skatte- og afgiftsudvalg i det hele taget ikke kan bevise det, han har sagt, så vil jeg bede formanden om at komme herop og demtere de udtalelser, formanden er citeret for i dagspressen.

Formanden:

Så kan vi måske lade lugtesansen hvile.

Hans Jørgen Jensen (S):

I sidste uge udtalte jeg en hel del om dette lovforslag, bl. a. at jeg som en af de afholdsmænd, der er her, en af de alt for få i dette folketing, i virkeligheden ikke var glad ved den afgift, som blev foreslået fra regeringens og fremskridtspartiets side, og slet ikke ved det forslag, som det konservative folkeparti fremførte, fordi det konservative folkepartis forslag ville medføre et merforbrug. Jeg mener, at der bør være langt større afgifter på spiritus end dem, vi har i dag.

Men det er jo blevet en debat om noget helt andet, om EF, som man vel godt kunne have været foruden. Jeg mener, at det havde været mere rimeligt, om man havde fået en alkoholpolitisk debat, men det fik vi jo på andre områder i forbindelse med andre forslag, der var lagt frem i sidste uge. Jeg kan da med glæde konstatere, at der i folketinget i de ca. 4 år, jeg har været herinde, aldrig nogen sinde har været så megen debat om spiritus, som der har været i de sidste 3-4 dage. Det skulle da kun glæde mig, om der ud af de debatter, der har været omkring denne spiritusafgift, og hvor også alkoholpolitikken er blevet strejft, vil komme, kan man sige, en forståelse i alle folketingets partier for, at vi må have en alkoholpolitik i Danmark. Det mangler vi nemlig helt og totalt. Jeg har påpeget, at en af de veje, man burde gå, var, at der blev afsat langt større beløb til oplysningsarbejdet end tidligere. Jeg har anført, at man burde pålægge alle former for sælgere af alkohol i dette land, f. eks. bryggerier, specielle afgifter, som kunne gå til oplysningsarbejdet, sådan at den nedbrydende virkning, som alle ved at misbrug af spiritus har, i virkeligheden kunne forhindres.

[Hans Jørgen Jensen]

Som afslutning på denne debat, der klart har illustreret, hvor vanskeligt det kan være selv at håndtere afgifterne, vil jeg sige, at jeg har noteret mig det, der er sagt, og vil stemme for det af regeringen foreslåede. Jeg gør samtidig opmærksom på, også over for regeringen og over for den socialdemokratiske folketingsgruppe, at jeg gør det ud fra dette, at der vel i og for sig i de bemærkninger, der har været fremsat også fra regeringsmedlemmers side i denne uge, ligger nogle tanker om, at vi ligesom kan se foråret, ikke bare i dette øjeblik uden for folketingets vinduer, men at der også kan komme til at blomstre en alkoholpolitik på ny i Danmark. Vi trænger til det.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Inden jeg knytter nogle bemærkninger til de kritiske punkter, der har været fremme i debatten, vil jeg gerne gøre nogle mere generelle bemærkninger.

Det lovforslag, som folketinget nu skal til at tage stilling til, er jo ikke fremsat ud fra et ønske om at ændre den gældende spiritusafgifts struktur. Jeg tror, alle kan være enige om, at det ville have været ønskeligt, om vi havde befundet os i en situation, hvor vi først skulle have taget stilling til dette problem i forbindelse med de meget vanskelige forhandlinger, som forestår omkring harmoniseringsspørgsmålet på dette område, og hvor der vil komme et oplæg fra EF-Kommissionen til videre drøftelse. Men der er altså blevet rejst en sag mod Danmark, og vi tabte den sag, og derfor står vi i en situation, hvor vi skal ændre vores afgiftsstruktur. Alle i folketinget ved, at regeringen har lagt vægt på, at det kun blev strukturproblemet, vi skulle tage stilling til, at der ikke samtidig skulle inddrages overvejelser af politisk-økonomisk karakter, og derfor har regeringen hele tiden hævdet, at der faktisk kun er to muligheder, og det er enten en kombineret afgift som den, regeringen har foreslået, eller en ren literafgift på 197 kr.

Forslaget, som regeringen har fremsat, er fremsat efter en klar afvejning af de mange forskellige hensyn, som kan indgå i overvejelserne omkring stillingtagen til dette spørgsmål, og vi mener, at regeringens forslag klart er det bedst afbalancerede.

Jeg burde måske gøre en enkelt bemærkning mere, fordi det jo også er en sag, der har haft et lidt usædvanligt forløb i den forstand, at såvel før som efter forslaget fremsættelse har branchen udfoldet en sjælden høj aktivitet. Jeg siger ikke dette som en kritik, men som en konstatering, og jeg har også indtryk af, at den høje aktivitet i hvert fald i en vis forstand har haft indvirkning på de politiske beslutninger, som er blevet truffet i forskellige folketingsgrupper, herunder i folketingsgrupper, der normalt hævder, at de ikke lader sig påvirke af de synspunkter, som organisationerne måtte have.

Der har jo også været udfoldt en vis aktivitet fra EFs side. Således besøgte kommissær Burke mig allerede den 11. januar, og det er også indgået i debatten her. Jeg skal kun om det sige, at ingen har været i tvivl om, hvad det var, kommissær Burke sagde til mig ved den lejlighed, det stod at læse i alle aviser. Det var først og fremmest synspunkter i relation til den harmoniseringspolitik, som EF ønsker at følge på dette område.

Hr. Ellemann-Jensen havde nogle kritiske bemærkninger, som gik på, at regeringen ikke havde taget forholdet til EF alvorligt, og hr. Ellemann-Jensen mente, at hvis det var Anders Andersen, der havde været minister og ført drøftelserne med kommissær Burke, så var forholdet til EF blevet bragt i orden. I hvert fald kunne man have klaret det over en dram og med en god cigar.

Nu havde jeg altså ikke lejlighed til at spise frokost med hr. Burke, og da vi jo har kørt sagen ved EF-Domstolen på, at akvavit er noget, vi drikker, når vi spiser sild, blev der altså ikke serveret dram ved den pågældende lejlighed. Om jeg derved har begået en fejl, som hr. Ellemann-Jensen også vil anholde, skal jeg lade være usagt, men der var altså ikke en sådan lejlighed.

Som jeg understregede over for hr. Ellemann-Jensen flere gange, også over for skatte- og afgiftsudvalget, har jeg aldrig været i tvivl om, og jeg mener heller ikke, at der er nogen i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, der kan være i tvivl om det, hvilke synspunkter EF har på harmoniseringsspørgsmålet. Derfor var der heller ikke i de synspunkter, som hr. Burke fremførte over for mig, noget overraskende, men det er altså en problemstilling, som er kompliceret også for Danmark.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Kommissær Burke er jo også i den telex, han har sendt til mig, inde på de vanskeligheder, som Kommissionen mener der kan opstå for Danmark på længere sigt inden for afgiftsharmoniseringen, såfremt lovforslaget gennemføres. Hertil vil jeg gerne sige, at det er da klart, at det danske afgiftsniveau, som er væsentligt højere end i de øvrige EF-lande, giver Danmark visse vanskeligheder. Men det må heller ikke glemmes, at den almindelige danske skattestruktur adskiller sig temmelig meget fra strukturen i andre medlemslande, bl. a. ved at indtægterne fra sociale sikringsordninger i Danmark udgør en meget ringe del af skatteindtægterne, og i modsætning hertil udgør de indirekte skatter, herunder forbrugsafgifterne, en meget væsentlig del af de offentlige indtægter. Men kommissær Burke blev, som jeg også har nævnt tidligere, på mødet den 6. marts gjort bekendt med den danske regerings positive holdning til de fortsatte bestræbelser vedrørende afgiftsharmoniseringen, og det har kommissær Burke også udtrykt sin tilfredshed med.

Det andet punkt i hr. Ellemann-Jensens kritik gik på, og det kommer også frem i tilføjelsen til tillægsbetænkningen, at jeg har forsømt at give udvalget tilstrækkelig orientering om EFs holdning. Det kan jeg ikke anerkende. For det første vil jeg endnu en gang understrege, at ingen kan være uvidende om, hvilken holdning EF har, når det drejer sig om harmoniseringsspørgsmålet. Dernæst vil jeg godt understrege, at jeg i et meget fyldigt notat eller en redegørelse, som er sendt til udvalget den 24. marts under bilag 22, har oplyst udvalget om de hidtidige bestræbelser for at harmonisere spiritusbeskatningen inden for EF. Jeg oplyser endvidere, hvilke udtalelser der er fremkommet fra EFs Kommission om den danske spiritusbeskatning efter offentliggørelsen af dommen i snapsesagen, også en meget fyldig redegørelse. Jeg har i bilag 20, dateret den 21. marts, uddybet min begrundelse for, at forslaget ikke er i strid med 6. momsdirektiv, og jeg har i bilag 29 fremsendt udskrift af EF-dommen og en udtalelse fra justitsministeriet og udenrigsministeriet vedrørende kommissionsmedlem Burkes kritik af regeringens lovforslag. Denne kritik er tilsendt udvalget under bilag 10.

Så er det, jeg spørger hr. Ellemann-Jensen: hvad er der så tilbage af det i relation til Kommissionen, som hr. Ellemann-Jensen

mener at jeg burde have orienteret udvalget om? Jeg mener faktisk, at jeg har fremsendt alle de oplysninger, som kan have interesse for udvalget i denne sag.

Så er der den side af sagen, som, og det er jeg glad for at kunne notere mig, ikke har været inddraget i debatten i dag, og det er den kritik, der er gået på, at jeg skulle have givet forkerte oplysninger, når det drejer sig om de udtalelser, som kommissær Burke er kommet med.

De udtalelser, som jeg fremsatte under anden behandling om Kommissionens holdning til lovforslaget, vedrørte alene spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget er traktatmedholdeligt, og det er det, jeg har understreget igen og igen. Jeg fremførte disse udtalelser på grundlag af den indberetning, som den danske EF-repræsentation sendte efter mødet den 6. marts med kommissær Burke. Disse udtalelser er ikke blevet imødegået af kommissær Burke i hans telex. Burkes indvendinger vedrører kun Kommissionens reaktion med hensyn til afgiftsharmoniseringen og ikke det juridiske spørgsmål, som jeg alene var inde på ved andenbehandlingen i tirsdags. Jeg har således aldrig sagt – det vil jeg gerne fremhæve – at kommissær Burke ikke skulle have udtalt sig på Kommissionens vegne i spørgsmål om afgiftsharmoniseringen.

Så er der endelig det administrative, som hr. Ellemann-Jensen var inde på, og som også andre ordførere har været inde på. Jeg har over for udvalget også redegjort ganske grundigt for de administrative konsekvenser. Ved denne lejlighed vil jeg kun – det er til oplysning for hr. Ellemann-Jensen, hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Arne Bjerregaard – citere fra et brev, som direktøren for FDB har sendt til skatte- og afgiftsudvalget og til mig som minister, og det er optaget i udvalget som bilag 5. Her siger direktøren for FDB:

»De administrative forhold omkring forslagens gennemførelse ser jeg for vort vedkommende ingen særlige problemer i, da afgiftsberegningen i princippet svarer til en almindelig rekalkulation, som løbende foretages i den daglige drift.«

Endelig siger direktøren for FDB:

»Ud fra en helhedsvurdering af samfundsøkonomien, det faktiske forbrugsmønster og virksomhedernes interesser synes jeg, det

[Ministeren for skatter og afgifter]

fremSATTE forslag er rimeligt og velafbalance-ret.«

Og så har hr. Gammelgaard i sin ordførertale igen her i dag sagt, at regeringen har fremsat dette forslag fuldt vidende om, at det er EF-stridigt. Nu ved hr. Gammelgaard udmærket, at regeringen har den opfattelse, at forslaget ikke er EF-stridigt. Men hr. Gammelgaard vil jo ikke så gerne lytte til mig, og derfor kan det jo være, at jeg kan gøre mere indtryk på hr. Gammelgaard, hvis jeg refererer en meningsartikel i Jyllands-Posten fra den 6. marts 1980, skrevet af Poul Møller, næstformand i Europa-Parlamentet. I denne meningsartikel siger hr. Poul Møller følgende:

Hvad enten det ene eller det andet har været tilfældet, er det nok så interessant, at hr. Burke offentligt meddeler, at han anser det nu fremlagte forslag for at stride mod Romtraktaten. Det var det, der stod for hr. Burkes egen regning.

Det er her, min forståelse glipper, siger Poul Møller. Så vidt jeg har opfattet forslaget, vil det underkaste varer af udenlandsk oprindelse præcis samme beskatningsform og samme beskatningshøjde som varer fremstillet i Danmark. Det er heller ikke her, hr. Burke hænger sin hat. Han mener derimod, at forslaget strider mod Romtraktaten, fordi det forener en værdiafgift med en literafgift på en sådan måde, at den danske snaps fortsat bliver noget billigere end den irske eller skotske whisky og den franske cognac.

Det mærkelige er, siger Poul Møller, at Burke intet kunne indvende, om vi alene valgte en literafgift, ens for alle former for spirituosa, eller alene en værdiafgift, ligeledes ens for alle former for spirituosa. Altså begge dele er lovligt, men ved at kombinere to lovlige afgiftsformer mener Burke altså, at vi forser os, og han vil påføre os en ny rets-sag.

Da kombinationen opretholder en vis prisforskelle, siger Poul Møller videre, mellem snaps og f.eks. irsk whiskey, forstår jeg da udmærket, at importørerne af de fremmede produkter rejser sig i vrede, men for første gang i mands minde vil deres produkter blive billigere i handelen. I stedet for at glæde sig herover, har de fået så meget blod på tanden, at de vil have endnu større prisnedsættelser.

Det er muligt, at der bliver brug for nye forhandlinger imellem spiritusbranchens ledere, men disse bør gøre sig klart, at det danske folk vil have svært ved at godkende en ordning, der gør snapsen lige så dyr som cognac, og mon ikke købmandsstanden vil have svært ved at acceptere et sådant resultat?

Det er en meningsartikel skrevet af Poul Møller, næstformand for Europa-Parlamentet, i Jyllands-Posten, dateret den 6. marts.

Hr. Arne Bjerregaard har begrundet, hvorfor han vil stemme imod. Jeg skal ikke knytte nogen særlige bemærkninger til denne begrundelse, vi har allerede været inde på det, men hr. Arne Bjerregaard sagde her til sidst noget om, at jeg skulle have misligholdt en aftale med hr. Burke. Nu har hr. Arne Bjerregaard jo indtil flere gange været inde på, hvad hr. Burke skulle mene med en politisk afgørelse. Det er, ligesom hr. Arne Bjerregaard lægger op til, at der også her skulle ligge et eller andet aftalt mellem hr. Burke og mig om en politisk afgørelse. Det gør der ikke.

Jeg har tidligere over for hr. Arne Bjerregaard i skatte- og afgiftsudvalget sagt, at jeg ikke er i stand til at udtale mig på kvalificeret vis om, hvad hr. Burke mener, når han udtaler sig om en politisk afgørelse. Der er jo forskellige muligheder, man i givet fald kan spille på, og det skal jeg ikke knytte yderligere kommentarer til; der har været gisninger fremme her fra talerstolen i dag. Men jeg vil godt sige, at mit indtryk er, at Kommissionen prioriterer de kommende drøftelser omkring harmoniseringen meget højt, og at jeg derfor mener, jeg med rimelighed kan tvivle på, om Kommissionen vil tage et initiativ til at rejse en ny sag mod Danmark. Om dette også er indgået i de udtalelser, Burke er kommet med, ved jeg ikke, men jeg mener alligevel, at jeg over for folketingsrådet kan give udtryk for, hvad der er min umiddelbare fornemmelse omkring dette spørgsmål.

Jeg skal slutte med at sige, at der jo er gjort meget for at skabe uro omkring dette lovforslag. Der er fremført, ikke mindst fra hr. Glistrups side, stærke beskyldninger mod mig, det tager jeg ikke så alvorligt. Det har også fra hr. Gammelgaards side været en af ingredienserne, som skulle få sagen til at dreje sig om andet end det, den faktisk handler om, nemlig at vi skal have ændret vores af-

[Ministeren for skatter og afgifter]

giftsstruktur, at valget reelt står mellem en kombineret afgift eller en 197 kr.s literafgift, og en rimelig afvejning mellem disse to muligheder falder efter min og regeringens opfattelse klart ud til fordel for den kombinerede afgift. Derfor skal jeg anbefale, at man stemmer for forslaget, og jeg vil gerne takke de partier, som har tilkendegivet en positiv holdning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved ikke, hvorfor skatteministeren nu begynder at læse op af udvalgets bilag med bemærkningen: til oplysning for hr. Bernhard Baunsgaard m.fl. Ministeren vil vel ikke til at påstå, at udvalget ikke har gjort sit arbejde omhyggeligt? Det håber jeg da ikke. Jeg synes ikke, at ministeren skal lede efter flere spinatbede nu.

Om brevet fra FDB, der hævder, at de sagtens kan finde ud af det nye afgiftsfor-slag, vil jeg sige, at der er vist ingen, der har påstået andet. FDB og de andre handlende skal såmænd nok finde ud af at få alt ud af forslaget. Nej, dér hvor vanskeligheden ligger, og det burde ministeren da i hvert fald vide, er i toldmyndighedernes administration, for den bliver vanskeligere og dyrere, og det er der ingen grund til.

Flygaard (DR):

Retsforbundet har ikke under behandlingen af det foreliggende lovforslag fået større respekt for organisationerne. Fra begge sider har vi fået at vide, hvad vi skulle gøre ud fra et liberalt synspunkt. Fra begge sider har vi fået at vide, hvad vi skulle gøre ud fra et nationalt synspunkt. Og fra begge sider har vi fået at vide, hvad vi skulle gøre ud fra et EF-kritisk synspunkt.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg har ikke citeret fra et brev, der kun var sendt til medlemmer af folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Jeg har citeret fra et brev, der var sendt til ministeren for skatter og afgifter. Jeg oplyste, at det også var sendt til udvalget, og under hvilket bilagsnummer det var optaget. Men brevet er sendt til ministeren for skatter og afgifter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 87 stemmer mod 79.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den i Khartoum den 4. august 1963 undertegnede overenskomst med senere ændringer om oprettelse af Den afrikanske Udviklingsbank.

(Beslutningsforslag nr. B 87. Fremsat 14/3 80. Første behandling 25/3 80. Betænkning 22/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Wilhelm (VS):

VS er ikke betækningsberettiget i udenrigsudvalget, og vi udtalte os ikke om denne sag ved første behandling. Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg kort begrunde, hvorfor VS vil stemme imod beslutningsfor-slaget.

Vi har foranlediget, at svaret på spørgsmål 5 til forslaget er blevet optrykt som bilag til udvalgets betænkning. Af dette svar fremgår det meget tydeligt, at det ikke mindst er danske kapitalinteresser, der vil høste fordel af et dansk medlemskab af Den afrikanske Udviklingsbank. VS er imod, at dansk u-landshjælp bruges som camoufleret erhvervsstøtte, og beløbet til Den afrikanske Udviklingsbank går fra den samlede u-landshjælp. Hertil kommer, at banken på linje med Verdensbanken og de øvrige regionale udviklingsbanker vil blive brugt til at varetage vestlige kapitalinteresser mere generelt, og det ønsker vi ikke at være med til at sanktionere. VS stemmer derfor imod beslutningsforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.